

Crna Gora

Ministarstvo zdravlja

**IZVJEŠTAJ MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZA 2017. GODINU
O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA
SA IZVJEŠTAJEM FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA 2017. GODINU**

Podgorica, mart 2018. godine

Sadržaj

REZIME	3
1. UVOD	8
2. NADLEŽNOSTI I ORGANIZACIJA RADA	9
3. REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2017.GODINU....	10
4. REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZA 2017.GODINU	11
5. IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA	12
5.1. DIREKTORAT ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU	12
5.2. DIREKTORAT ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I HARMONIZACIJU PROPISA..	16
5.2. DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVLJE I PROGRAMSKU ZDRAVSTVENU ZAŠTITU.....	22
5.4. DIREKTORAT ZA KONTROLU KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH RESURSA U ZDRAVSTVU	23
5.5. DIREKTORAT ZA EKONOMIKU I PROJEKTE U ZDRAVSTVU.....	25
5.6. ODJELJENJE ZA POLITIKE SPRJEČAVANJA ZLOUPOTREBE DROGA	30
5.7. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU	33
6. IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE.....	35
ZA 2017. GODINU	35

REZIME

Izveštaj o radu Ministarstva zdravlja za 2017. godinu sa Izveštajem Fonda za zdravstveno osiguranje za 2017. godinu, pripremljen je u skladu s članom 62 Zakona o državnoj upravi¹, Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave², a obuhvata realizaciju aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2017³, Program rada Ministarstva zdravlja za 2017., kao i druge redovne aktivnosti realizovane kroz druge obavezujuće akte i javne politike.

Ministarstvo zdravlja je, u skladu s Programom rada Vlade, imalo deset obaveza od čega je realizovalo 6 – procenat realizacije: 60%.

Utvrđene obaveze Ministarstva zdravlja u PPCG za 2017. godinu su realizovane u procentu – 78.95%, realizovalo je 15 od 19 predviđenih obaveza. Ministarstvo zdravlja je u okviru svojih nadležnosti participiralo u realizaciji obaveza koje su proizilazile iz pregovaračkih poglavlja 1, 2, 5, 19, 23, 24.

U skladu sa Programom rada Ministarstva zdravlja za 2017. godinu, realizovano je 6 strateških dokumenata, dok je realizovano dodatnih šest koji nisu bili predviđeni navedenim Programom. Takođe je u normativnom dijelu realizovano 15 utvrđenih obaveza. Ključni zakoni iz oblasti zdravstva su usklađeni sa evropskom direktivama.

U 2017. Vlada je sa 55 zaključaka zadužila Ministarstvo zdravlja da sprovede aktivnosti iz djelokruga svog rada. Od toga, 41 zaključak je realizovan, 2 nisu realizovana, dok 12 zaključaka još nije dospjelo.

Potpisan je Protokol o saradnji u oblasti transplantacione medicine sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske, koji omogućava crnogorskim državljanima da se nađu na listi za presađivanje organa Eurotransplanta.

U skladu sa politikom Vlade Crne Gore, Ministarstvo zdravlja je tokom 2017. godine realizovalo zacrtane ciljeve predviđene Programom rada Ministarstva.

Kao ključne reformske procese Ministarstvo zdravlja je definisalo:

- unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite za sve građane,
- poboljšanje uslova za rad svih zaposlenih u zdravstvenom sistemu kroz prostorno-tehnološko osavremenjavanje i
- stvaranje uslova za podizanje standarda zaposlenih.

U tom cilju veoma studiozno rađene su analize zatečenog stanja, na osnovu kojeg su pripremljena i već se sprovode odgovarajuće aktivnosti.

Ministarstvo zdravlja je preduzelo niz aktivnosti u cilju formiranja Stomatološke komore Crne Gore i Komore fizioterapeuta Crne Gore, koje su u funkciji od 2017. godine.

Sa aspekta međunarodne saradnje predstavnici Ministarstva zdravlja su učestvovali na međunarodnim skupovima kako bi uzeli proaktivniju ulogu na međunarodnoj sceni i definisanju regionalnih politika, aktivno učestvovali u pripremi i usaglašavanju brojnih međunarodnih dokumenata.

Ministar Hrapović sa delegacijom je učestvovao na „Ministarskom sastanku Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope“, april 2017. godine. Radi jačanja regionalne saradnje u javnom zdravlju u Jugoistočnoj Evropi, kao nadogradnja na postignuća tokom petnaestogodišnje saradnje u okviru Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope (SEEHN) 2001 –

¹ “Sl. list RCG”, br. 38/03 i “Sl. list CG”, br. 22/08 i 42/11

² “Službeni list Crne Gore” br. 05/12, 25/12, 44/12, 61/12, 20/13, 017/14, 06/15, 80/15, 035/16, 41/16, 061/16, 73/16 i 03/17, 19/17, 68/17, 87/17

³ Dostupan na <http://www.gsv.gov.me/spi/Program> rada Vlade

2016., na Forumu je potpisana Kišinjev Deklaracija. Povelja uvodi nove mogućnosti za postizanje boljeg zdravlja, blagostanja, prosperiteta, pravednosti i odgovornosti u zdravstvu, na osnovu globalnih i evropskih rezolucija, povelja, ugovora, okvira i akcionih planova, Evropske zdravstvene politike Zdravlje 2020.

Delegacija Crne Gore, predvođena ministrom zdravlja dr Kenanom Hrapovićem, učestvovala je na III Konferenciji ministara zdravlja država CEEC (Kina - Centralna i Istočna Evropa), koja je održana 18-20 juna 2017.godine, u Budimpešti. Ministar Hrapović je na Konferenciji prezentirao potencijale Crne Gore u oblasti zdravstvenog turizma, preduslove i iskustvo Crne Gore u stvaranju sinergije između zdravstva i ostalih sektora, kao osnove razvoja i doprinosa održivom razvoju i ulasku na evropsko tržište, što doprinosi mozaiku perspektivnog razvoja zdravstvenog turizma.

Delegacija Ministarstva zdravlja, predvođena ministrom Hrapovićem, službeno je u junu 2017.godine, posjetila Regionalnu kancelariju Svjetske zdravstvene organizacija (SZO) za Evropu, u Kopenhagenu, Danska. Predstavljajući viziju daljeg razvoja zdravstvenog sistema, tokom sastanka sa dr Žužanom Jakab, regionalnom direktorkom SZO za Evropu, ministar Hrapović je posebno istakao posvećenost Vlade Crne Gore integrisanom pružanju zdravstvene zaštite, sa posebnim fokusom na primarnu zdravstvenu zaštitu i jačanju kapaciteta potrebnih za efikasno rješavanje hroničnih oboljenja, kao dominantnog uzroka obolijevanja i umiranja u Crnoj Gori. Delegacija Crne Gore imala je i niz ekspertskih sastanaka sa direktorima divizija SZO za zdravstveni sistem, zdravstveni informacioni sistem, hronična oboljenja i zarazne bolesti, tokom kojih su obavljene konsultacije o prioritetima saradnje koji su poslužili Ministarstvu zdravlja za usaglašavanje Dvogodišnjeg sporazuma o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Regionalne kancelarije Svjetske zdravstvene organizacije za Evropu, za 2018-2019. godinu (BCA).

U saradnji sa UNICEF-om, Ministarstvo zdravlja je uradilo dokument „Patronažna služba u Crnoj Gori–situaciona analiza i opcije za reformu“, kojim su date opcije za reformu i unapređenje patronažne službe u CG.

Takođe je Ministarstvo zdravlja dalo doprinos multisektorskoj saradnju sa UNICEF-om, kroz učešće na konferenciji "Moć adolescencije", kroz proučavanje determinanti zdravlja mladih kao i protektivnih faktora, predlaganje i sprovođenje održivih programa za zdravlje mladih.

Sprovođenje kontrole i unaprijeđenje načina upravljanja medicinskim otpadom u zdravstvenim ustanovama doveo je do pada količina medicinskog otpada u zdravstvenim ustanovama koje je prikupio i obradio koncesionar u 2017.godini u odnosu na 2016.godinu za 22.869,53 kg ili 5,44%, što u finansijskom iznosu je za 50.347,26 eura manje.

Ukupna vrijednost realizovanih donacija u zdravstvenom sistemu Crne Gore (oprema, građevinski radovi, lijekovi, potrošni materijal, nemedicinski materijal, novac i ostalo) iznosi 3.845.628,26 eura za 2017.godinu, od čega je u novčanom obliku 1.228.915,94 eura ili 32 %, a potom slijede: medicinska oprema sa 1.616.521,92 eura ili 42%, građevinski radovi sa 535.184,55 eura ili 14%, ostalo sa 201.817,01 eura ili 5%, nemedicinski materijal sa 154.511,90 eura ili 4%, lijekovi sa 73.665,77 eura ili 2% i potrošni materijal sa 35.011,17 eura ili 1%.

U 2017. godini za nabavku medicinske opreme, kao strateški važnog projekta, Vlada Crne Gore opredijelila je 11,8 miliona eura. Nabavljeni su: angiografski aparat ugovorene vrijednosti 899.640,00 eura; gamma kamera ugovorene vrijednosti 741.444,97 eura; oprema za kardiohirurgiju (monitoring; transportni respirator i UZ kardiloški premium) ugovorene vrijednosti 305.365,04 eura; oprema za oftalmologiju (OCT aparat, IOL master, operacioni

mikroskop) ugovorene vrijednosti 252.851,20 eura; oprema za ginekologiju (ultra zvuk za GAK i ultra zvuk za perinatologiju) ugovorene vrijednosti 125.993,57 eura. Preostala oprema procijenjene vrijednosti 4.652.705,22 eura, nabaviće se u 2018. godini.

U cilju rješavanja stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu, Vlada Crne Gore je obezbijedila iznos od 400.000,00 eura godišnje, za period 2018-2020. godine. U toku je izgradnja dva stambena objekta, jedan u Podgorici i Nikšiću. Predmetni stambeni objekti broje 167 stambenih jedinica, u kojima će 97 zdravstvenih radnika Podgorice i 70 zdravstvenih radnika Nikšića riješiti svoje stambeno pitanje.

U toku 2017. godine je realizovano elektronsko zakazivanje specijalističkih pregleda, što predstavlja jedan od servisa u okviru ispunjavanja obaveza predviđenih Master planom za razvoj zdravstva za period od 2015-2020 godine.

Ministarstvo zdravlja je radilo na racionalizaciji i optimizaciji kadra u svim zdravstvenim ustanovama. Na osnovu detaljne situacione analize specijalizovanog kadra u crnogorskom zdravstvenom sistemu, napravljen je plan odobravanja specijalizacija u sledeće 4 godine na svim nivoima zdravstvene zaštite. Odobreno je 100 specijalizacija i 15 užih specijalizacija, sa krajnjim ciljem da broj ljekara u sledećih 5 godina bude povećan sa 2,2 na 3 ljekara na 1000 stanovnika, čime se približavamo prosejku Evropske unije.

Uspješno se sprovodi projekat Kontinuirane medicinske edukacije zdravstvenih radnika, za koju je u 2017. godini u budžetu obezbijeđeno 700 hiljada eura i u okviru koje se realizuje edukacija medicinskog osoblja u zemlji i inostranstvu.

Odlukom Vlade dio prostora i pripadajuća oprema u svojini Zavoda za zapošljavanje ustupljena je Kliničkom centru Crne Gore za potrebe Centra za autizam, prostor je opremljen, sproveden je postupak odabira kadra koji će ubrzo krenuti na obuku.

Usvojena je nova Lista ljekova, koja sadrži najkvalitetnije medikamente za građane koji su sastavni dio savremenih terapijskih protokola U cilju veće dostupnosti ljekova građanima, umrežene su privatne apoteke u javni zdravstveni sistem, pa tako osiguranici, osim u apotekama Montefarma, ljekove na recept mogu podići i u privatnim apotekama širom Crne Gore.

Unaprijedjeni su uslovi preventive i liječenja oboljelih od HIVa. U kontinuitetu je rađeno na unapređenju mentalnog zdravlja kroz implementaciju strateških dokumenata i akcionih planova iz ove oblasti, u saradnji sa svim partnerima, uključujući ne samo javne zdravstvene ustanove, već i tijesno saradujući sa međunarodnim organizacijama i NVO sektorom. Uvedena je nova usluga "Asertivni tim", odnosno stručni tim za kućne psihijatrijske posjete.

Ministarstvo zdravlja već dugi niz godina kontinuirano sprovodi skrining programe, sve u cilju ranog otkrivanja bolesti, promocije, prevencije, očuvanja i unaprjeđenja zdravlja građana. U Crnoj Gori se sprovode tri centralizovana skrining programa, u svim opštinama: skrining karcinoma debelog crijeva, dojke i grlića materice.

Odjeljenje za politike sprečavanja zloupotrebe droga, realizovalo je u predviđenim rokovima sve mjere iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24, aktivnosti za privremeno mjerilo broj 35 za poglavlje 24, kao redovne i vanredne obaveze koje proističu iz članstva Crne Gore u međunarodnim tijelima za politike droga.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva zdravlja organizaciono je uspostavljeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva zdravlja, broj 11-21/2017 od 19. aprila 2017. godine. Usvojeni su dokumenti kojim je uređen način njegovog funkcionisanja: Povelja unutrašnje revizije, Strateški plan rada unutrašnje revizije za period 2018-2020. godine, Godišnji plan rada unutrašnje revizije za 2018. godinu, Godišnji plan za

kontinuiranu profesionalnu obuku i stručno usavršavanje unutrašnjih revizora u Ministarstvu zdravlja u 2018. godini.

Ministarstvo zdravlja je vrlo intenzivno radilo kako bi obezbijedilo jednako kvalitetnu i jednako dostupnu zdravstvena zaštita za sve građane, da kroz sveobuhvatne reforme zdravstva obezbijedi održiv sistem po mjeri pacijenta, ali i po mjeri svih zaposlenih u zdravstvu.

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je u normativnom dijelu donio više podzakonskih akata, kojima su unaprijeđena i proširena prava osiguranih lica, a to su: Pravilnik o izmjenama Pravilnika o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala, Pravilnik o upućivanju osiguranih lica na liječenje u inostranstvo i Pravilnik o evropskoj kartici zdravstvenog osiguranja, kojim je definisana isprava na osnovu koje osigurana lica Fonda, za vrijeme privremenog boravka na teritoriji druge države članice Evropske unije i Evropskog ekonomskog prostora ostavaruju pravo na zdravstvene usluge, čije se pružanje iz medicinskih razloga ne može odložiti. Donijeto je Pravilo za postupanje Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore prilikom sprovođenja postupka nabavke male vrijednosti i pravilo za postupanje Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore prilikom sprovođenja postupka hitnih nabavki.

Fond je u toku 2017.godine zaključio ugovore o pružanju zdravstvene zaštite, u cilju obezbijedivanja utvrđenog obima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja sa davaocima usluga u Crnoj Gori, obuhvaćenih Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova- ukupno 37 pružalaca zdravstvenih usluga i sa davaocima usluga koji nijesu obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova, za usluge na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite iz više oblasti medicine – ukupno 17 zdravstvenih ustanova kao i za usluge obezbijedivanja i isporuke medicinsko-tehničkih pomagala: očna pomagala, slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora, pomagala za disanje i pomagala kod šećerne bolesti- ukupno 27 isporučilaca;

Fond je zaključio ugovore: za pružanje usluga stomatološke zdravstvene zaštite – ukupno 177 stomatoloških ambulanti; sa privatnim apotekama o izdavanju lijekova na recept- ukupno 167 privatnih apoteka; sa Kliničkim centrom Srbije, Institutom za kardiovaskularne bolesti „Dedinje“, Vojno medicinskom akademijom, Institutom za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“, KBC „Zvezdara“, Institutom za neonatologiju, Institutom za onkologiju i radiologiju Srbije, Univerzitetском dječijom klinikom u Tiršovoj, Ginekološkom akušerskom klinikom „Narodni front“, Kliničkim centrom Kragujevac, Specijalnom bolnicom za liječenje bolesti štitaste žlezde „Čigota“ Zlatibor, za pružanje usluga iz djelokruga rada ovih zdravstvenih ustanova, po predlogu konzilijuma Kliničkog centa Crne Gore. Ugovorna saradnja je nastavljena i sa PZU „MB Gamma trade“ – očnom protetikom.

Zaključeni su novi ugovori sa zdravstvenim ustanovama: Zavod za psihofiziološke poremećaje i govornu patologiju “Dr Cvetko Brajović” Beograd, Stomatološki fakultet Beograd, Specijalna bolnica za rehabilitaciju i ortopedsku protetiku Beograd, Institut za reumatologiju Beograd, Institut za transfuziju krvi Beograd, Klinika za neurologiju i psihijatriju dece i omladine Beograd, Institut za molekularnu genetiku i genetski inženjering Beograd, Institut za mentalno zdravlje Beograd, Institut za onkologiju Sremska Kamenica, Klinički centar Vojvodine Novi Sad.

Ugovor o pružanju zdravstvenih usluga je zaključen i sa Institutom za fonetiku i govornu patologiju “Dr Đorđe Kostić” Beograd, koja nije ustanova u javnom zdravstvenom sistemu Srbije, zbog potreba za ovom vrstom zdravstvenih usluga naših osiguranika.

Nastavljena je saradnja sa Bolnicom „Acibadem Healthcare Group“ u Istanbulu, u Turskoj, sa Kliničkim centrom „Rebro“ Zagreb, sa bolnicom „Malteser Krankenhaus St. Franziskus Hospital“ u Flensburgu.

Bitna novina je da je Fond uspostavio uspješnu saradnju sa Institutom Rizoli u Bolonji, Univerzitetkom bolnicom u Frankfurtu, Klinikom Adžibadem u Turskoj i Institutom za bolesti djece-Beograd u vezi sa liječenjem djece od malignih oboljenja neuroblastom, osteosarkom, leukemije, limfoma.

Sprovedene su aktivnosti na uspostavljanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju, u dijelu koji uređuje način ostvarivanja zdravstvene zaštite građana Crne Gore za vrijeme boravka u inostranstvu, odnosno inostranih građana u Crnoj Gori.

Sprovedene su aktivnosti na jačanju sistema unutrašnje finansijske kontrole. U Fondu su izvršene tri revizije od strane Državne revizorske institucije (DRI), od kojih je jedna u funkciji revizije završnog računa budžeta Crne Gore za 2016. godinu i dvije cjelovite revizije i to: revizija u funkciji revizije završnog računa budžeta Crne Gore za 2016. godinu i revizija Planiranje javnih nabavki medicinske opreme, revizija informacionog sistema Fonda za zdravstveno osiguranje.

U izvještajnom periodu urađeno je više analiza i informacija kao osnov za dalje obavljanje potrebnih kontrola i poboljšanja rezultata rada (analiza potrošnje lijekova, analiza putnih troškova, analiza bolovanja, analiza o realizaciji ugovora zaključenih sa davaocima zdravstvenih usluga i drugo).

Preduzete su aktivnosti na području kontrole i ograničavanja potrošnje lijekova, vršena je redovna kontrola faktura apoteka ZUA CG „Montefarm“ na mjesečnom nivou, praćenje rada u smislu pridržavanja kriterijuma definisanih Listom lijekova. Sektor za IT Fonda, vršeo je kontrolu cijena fakturiranih lijekova od strane privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima zaključen ugovor.

Sa Poreskom upravom rađeno je u pravcu automatizacije prenosa podataka iz Poreske uprave u bazu osiguranika Fonda; Sektor za IT Fonda realizovao je niz projekata na razvoju, unapređenju i nadogradnji zdravstvenog informacionog sistema. Najznačajniji su informatičko uvezivanje privatnih apoteka u sistem; uvođenje laboratorijskog informacionog sistema; uvođenje elektronskog recepta i ukidanje štampane verzije obrasca; priprema kompletnog sistema (IZIS-a) za integraciju i povezivanje sa svim vrstama eksternih sistema; uređenje, ažuriranje i sinhronizacija osnovnih baznih sistema i šifrnika sa nadležnim registrima u zemlji kao što su Centralni regfistar stanovništva-CRS i centralni registar baze obveznika i osiguranika-CROO); priprema sistema za uvođenje elektronske karice zdravstvenog osiguranja (EKZO); elektronsko zakazivanje specijalističkih pregleda u KCCG i opštim bolnicama, razvoj elektronskih servisa za građane (Portal eZdravlje, eZakazivanje, eRecept, eNalaz), sa ciljem ostvarivanja veće dostupnosti zdravstvene zaštite.

Fond sprovodi Projekat „Kartica zdravstvenog osiguranja – e-KZO“. Donijeta je Odluka o zdravstvenoj knjižici („Sl. List CG“ br. 3/2018) kojom je propisan sadržaj, obrazac, način izdavanja i druga pitanja u vezi sa karticom zdravstvenog osiguranja. Ciljevi uvođenja eKZO su unapređenje kvaliteta ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja osiguranih lica Fonda i povećanje njihovog povjerenja u sistem, smanjenje zloupotreba zdravstvenog osiguranja, povećana kontrola korišćenja usluga, pojednostavljenje procedura za ostvarivanje prava, poboljšanje sigurnosti i pouzdanosti podataka koji se koriste iz zdravstvenog informacionog sistema u Crnoj Gori, veća sigurnost u zaštiti ličnih podataka i sl.

1. UVOD

Izvještaj o radu Ministarstva zdravlja za 2017.godinu o radu i stanju u upravnim oblastima sa Izvještajem Fonda za zdravstveno osiguranje za 2017. godinu, pripremljen je u skladu s članom 62 Zakona o državnoj upravi⁴, Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave⁵, a obuhvata realizaciju aktivnosti iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2017⁶, Program rada Ministarstva zdravlja za 2017.godinu, kao i druge redovne aktivnosti realizovane kroz druge obavezujuće akte i javne politike.

Ovaj izvještaj predstavlja pregled realizovanih aktivnosti Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u 2017. godini i sadrži osnovne rezultate koji su postignuti u upravljanju zdravstvenim sistemom, usklađivanju crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, koordinaciji planiranja i praćenja strategijskih dokumenata. Izvještajem je obuhvaćen i rad Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore koji vrši javna ovlašćenja u rješavanju o pravima i obavezama iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

U obavljanju svoje funkcije i sprovođenju aktivnosti rukovodili smo se razvojem otvorenog i dobro organizovanog resora, posvećeni uspješnom i odgovornom upravljanju zdravstvenim sistemom, uz prepoznavanje značaja partnerstva i saradnje s institucijama i organizacijama u Crnoj Gori, sa zemljama u regionu i sa međunarodnim organizacijama kojima je zdravstvo u fokusu. Time smo ostali usmjereni prema uspješnom i odgovornom upravljanju zdravstvenim sistemom u ambijentu sveobuhvatne podrške osnovnim ciljevima reformskog procesa, a to je kvaliteta, dostupan i održiv zdravstveni sistem.

U nastavku je dat presjek ključnih aktivnosti i rezultata Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u 2017. godini.

⁴ "Sl. list RCG", br. 38/03 i "Sl. list CG", br. 22/08 i 42/11, 54/16

⁵ "Službeni list Crne Gore" br. 05/12, 25/12, 44/12, 61/12, 20/13, 17/14, 06/15, 80/15, 35/16, 41/16, 61/16, 73/16 i 03/17

⁶ Dostupan na <http://www.gsv.gov.me/spi/Program> rada Vlade

2. NADLEŽNOSTI I ORGANIZACIJA RADA

Djelokrug rada Ministarstva zdravlja utvrđen je članom 23 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave.

Ministarstvo zdravlja vrši poslove uprave koji se odnose na: praćenje stanja i strateško planiranje sistema zdravstvene zaštite i sistema zdravstvenog osiguranja, kao i njihovog funkcionisanja, finansiranja i razvoja; organizaciju, sprovođenje i pružanje zdravstvene zaštite, kvalitet zdravstvene zaštite i zdravstvenih usluga, praćenje i unapređenje zdravstvenog stanja i zdravstvenih potreba stanovništva, kao i zdravstvenu njegu pacijenata; uslove i način ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja, prava i obaveze osiguranika, funkcionisanje i razvoj obaveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja; međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore, odabir zdravstvenih ustanova van Crne Gore za upućivanje osiguranih lica na liječenje, kao i ugovore sa isporučiocima medicinsko - tehničkih pomagala; ostvarivanje saradnje sa drugim institucijama i organizacijama u zemlji i inostranstvu iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; obezbjeđivanje uslova za pristup i realizaciju projekata iz djelokruga ministarstva koji se finansiraju iz sredstava pretprijetnih fondova Evropske unije, donacija i drugih oblika međunarodne pomoći; nadzor nad radom zdravstvenih ustanova i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore; proizvodnju, promet i ispitivanje lijekova i medicinskih sredstava i mjere za obezbjeđivanje kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti lijekova; mjere za prevenciju i sprječavanje zloupotrebe droga, praćenja i kontrole prometa prekursora, smanjenja i ograničavanja upotrebe duvanskih proizvoda; postupanje sa biološkim uzorcima uzetim u medicinske svrhe i naučno istraživanje; uzimanje i presađivanje ljudskih organa, tkiva i ćelija u svrhu liječenja; liječenje neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama i obezbjeđivanje uslova i standarda kvaliteta i bezbjednosti ljudske krvi i komponenti krvi; mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, bolničkih infekcija i hroničnih nezaraznih bolesti; utvrđivanje uslova za osnivanje zdravstvenih ustanova; stručno usavršavanje i specijalizaciju zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika; vođenje zbirke podataka, evidencija u zdravstvu i posebnih registara; promociju zdravih stilova života i pravilnu ishranu; zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku upotrebu, davanje mišljenja o njoj bezbjednosti; unapređenje, razvoj i funkcionisanje integralnog zdravstvenog informacionog sistema; medicinski otpad; izgradnju i investicije u zdravstvu i javne nabavke u zdravstvu; saradnju sa nevladinim organizacijama koje realizuju programe iz oblasti zaštite zdravlja; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svojih nadležnosti sa pravnim poretkom Evropske unije; upravni postupak; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Strukturu Ministarstva zdravlja, prema važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, broj 11-21/2017, od 19. aprila 2017. godine i čine je sljedeće organizacione jedinice:

- Direktorat za zdravstvenu zaštitu
- Direktorat za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa
- Direktorat za javno zdravlje i programsku zdravstvenu zaštitu
- Direktorat za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite i unaprjeđenje ljudskih resursa u zdravstvu
- Direktorat za ekonomiku i projekte u zdravstvu
- Odjeljenje za politike sprječavanja zloupotrebe droga
- Odjeljenje za unutrašnju reviziju

3. REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2017.GODINU

Ministarstvo zdravlja je, u skladu s Programom rada Vlade, imalo deset obaveza i to:

1. Izveštaj Ministarstva o radu i stanju u upravnim oblastima za 2016.
2. Akcioni plan za sprovođenje Strategije Crne Gore za sprječavanje zloupotrebe droga (2013-2020), za 2017. godinu
3. Akcioni plan za implementaciju Strategije za optimizaciju sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite (2011-2013) za 2017-2018. godinu
4. Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije prevencije štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja u Crnoj Gori (2013-2020), za 2017-2018. godinu
5. Predlog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti
6. Predlog zakona o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama
7. Predlog zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda
8. Predlog zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu
9. Predlog zakona o lijekovima
10. Predlog zakona o medicinskim sredstvima

Ministarstvo zdravlja je tokom 2017. godine realizovalo 6 od predviđenih 10 obaveza – procenat realizacije: 60%.

U nastavku je dat pregled obaveza Ministarstva zdravlja predviđenih Programom rada Vlade za 2017. godinu sa relevantnim obrazloženjima:

RB	Kvartal	Obaveza Ministarstva zdravlja iz Programa rada Vlade	Status	Obrazloženje
TEMATSKI DIO				
1	I	55) Izveštaj Ministarstva o radu i stanju u upravnim oblastima za 2016.	Realizovano	Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 06. aprila 2017. godine usvojila Izveštaj.
2	II	67) Akcioni plan za sprovođenje Strategije Crne Gore za sprječavanje zloupotrebe droga (2013-2020), za 2017. godinu	Realizovano	Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 16. februara 2017. godine donijela Akcioni plan.
3	II	68) Akcioni plan za implementaciju Strategije za optimizaciju sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite (2011-2013) za 2017-2018. godinu	Realizovano	Stupanjem na snagu novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti u januaru 2017. <u>prestala je obaveza pripreme navedenog dokumenta.</u>
4	II	69) Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije prevencije štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja u Crnoj Gori (2013-2020), za 2017-2018. godinu	Realizovano	Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 07. septembra 2017. godine donijela Akcioni plan.
NORMATIVNI DIO				
5	II	66) Predlog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti	Realizovano	Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 30. novembra 2017. usvojila Predlog zakona.

6	II	67) Predlog zakona o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama	Realizacija u toku	Tekst Predloga zakona dostavljen EK na mišljenje
7	III	76) Predlog zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda	Realizacija u toku	Tekst Predloga zakona dostavljen EK na mišljenje
8	III	77) Predlog zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu	Realizovano	Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 28. septembra 2017. godine usvojila Predlog zakona.
9	IV	108) Predlog zakona o lijekovima	Realizacija u toku	Tekst Predloga zakona upućen MEPu sa Tabelama uskladjenosti
10	IV	109) Predlog zakona o medicinskim sredstvima	Realizacija u toku	Teksta zakona na javnoj raspravi do 20.03.2018.
PROCENAT REALIZACIJE – realizovano 6 od 10 obaveza				60%

Realizacija aktivnosti iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji - Ministarstva zdravlja za 2017.godinu

- Utvrđene obaveze Ministarstva zdravlja u PPCG za 2017. godinu su realizovane u procentu – 78.95%. Ministarstvo je realizovalo 15 do 19 predviđenih obaveza.
- Ministarstvo zdravlja je u okviru svojih nadležnosti participiralo u realizaciji obaveza koje su proizilazile iz pregovaračkih poglavlja 1, 2, 5, 19, 23, 24.

4. REALIZACIJA AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA RADA MINISTARSTVA ZDRAVLJA ZA 2017.GODINU

U okviru Programa rada Ministarstvo zdravlja za 2017. godinu realizovana je ukupno 21 obaveza.

- Od planiranih 6 strateških aktivnosti je realizovano je svih 6.
- U normativnom dijelu realizovano je 15 obaveza, od čega je ministarstvo realizovalo 6 normativnih propisa koji nijesu bili planirani Programom rada Ministarstva zdravlja. Napominjemo da su Predlog zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda i Predlog zakona o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama, čiji naziv je promijenjen u postupku pripreme (sada Zakon o medicinski potpomognutoj oplodnji) pripremljeni i dostavljeni Evropskoj komisiji na mišljenje.

5. IZVJEŠTAJ O RADU ORGANIZACIONIH JEDINICA

5.1. DIREKTORAT ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

U **Direktoratu za zdravstvenu zaštitu** vrše se poslovi koji se odnose na: praćenje, funkcionisanje i razvoj sistema zdravstvene zaštite i zdravstvenih usluga; praćenje i unaprjeđenje zdravstvenog stanja i zdravstvenih potreba stanovništva; unaprjeđenje zdravstvene njege pacijenata; praćenje zdravstvenih standarda i obima pružanja zdravstvene zaštite; upravni nadzor nad sprovođenjem zakona iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; prvostepeni postupak po zahtjevima stranaka u ostvarivanju prava iz oblasti zdravstvene zaštite; drugostepeni postupak po rješenjima koja donosi Fond za zdravstveno osiguranje kao prvostepeni organ u rješavanju o pravima osiguranika iz oblasti zdravstvenog osiguranja; unaprjeđenje farmaceutske politike; davanje mišljenja na Listu lijekova; učestvovanje u donošenju nacionalne farmakopeje i magistralnih formula; medicinska sredstva; učesće u kreiranju zdravstvene politike sa ciljem razvoja i unaprjeđenja zdravstvene zaštite u oblasti bioetike i biomedicine; poslove nadležnog organa (CA) za: krv, ćelije, tkiva i organe, vrši izvještavanje o ozbiljnim neželjenim reakcijama i ozbiljnim neželjenim događajima u odnosu na krv, ćelije, tkiva i organe; vođenje registra davalaca; vođenje lista čekanja prema vrstama organa, tkiva i ćelija; vođenje registra zdravstvenih ustanova za ART; vođenje registra o sakupljenim, odabranim i čuvanim polnim ćelijama; vođenje registra predstavništava biobanaka na teritoriji Crne Gore i registra saglasnosti za izvoz i skladištenje tkiva i ćelija u biobankama; učesće u izradi normativnih, strateških i razvojnih dokumenata; praćenje i analizi sistema zdravstvene zaštite u zemljama regiona i Evropske unije.

U Direktoratu za zdravstvenu zaštitu donijeta su sljedeća normativna akta:

- Kodeks za zdravstvene ustanove i zdravstvene radnike za marketing zamjenskog mlijeka;
- Uputstvo o prijemu donacije i sponzorstva opreme u javnom zdravstvenom sistemu
- Uputstvo o prijemu i načinu evidentiranja donacije i sponzorstva građevinskio-zanatskih radova, vozila, kancelarijske i druge opreme za javne zdravstvene ustanove
- Uputstvo o načinu evidentiranja donacija i sponzorstava za lijekove i medicinska sredstva - Uputstvo o načinu izdavanja lijeka buprenorfin korisnicima lijeka u JZU;
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja lijekova
- Smjernice za farmakoterapiju opijatskih zavisnika Buprenorfinom;

Direktorat za zdravstvenu zaštitu ima dvije direkcije:

- **Direkcija za organizaciju i funkcionisanje zdravstvene zaštite**
- **Direkcija za javno zdravlje i programsku zdravstvenu zaštitu**

U **Direkciji za zdravstvenu zaštitu** u kontinuitetu se radilo na unapređenju mentalnog zdravlja kroz implementaciju strateških dokumenata i akcionih planova iz ove oblasti, u saradnji sa svim partnerima, uključujući ne samo javne zdravstvene ustanove, već i tijesno saradjući sa međunarodnim organizacijama i NVO sektorom. U prilog tome govore izvještaji međunarodnih organizacija, posebno Komiteta za prevenciju torture i nehumanog i degradirajućeg tretmana ili kažnjavanja (CPT). Isti su dostupni na njihovim zvaničnim web stranicama:

<https://www.coe.int/en/web/cpt/montenegro><http://www.hracion.org/wpcontent/uploads/>

U cilju realizacije Akcionog plana za realizaciju Strategije mentalnog zdravlja za period 2017/2018. godine usvojene su Smjernice za depresiju, uvedena je nova usluga u Centru za mentalno zdravlje domova zdravlja u oktobru 2017 godine - kućne psihijatrijske posjete asertivnog tima kog čine psihijatar, psiholog, socijalni radnik i med. tehničar / sestra, što predstavlja uvod u deinstitucionalizaciju pacijenata, što će u konačnom doprinijeti smanjenju broja hospitalizacija najtežih psihijatrijskih bolesnika; izradjeno je Uputstvo i smjernice za primjenu lijeka buprenorfina kod zavisnika od narkotika; usvojen Akcioni plan za 2017/2018. godinu za implementaciju Nacionalne strategije prevencije štetne upotrebe alkohola i alkoholom uzrokovanih poremećaja u Crnoj Gori 2013-2020. godine, oformljen Nacionalni koordinacioni savjet za alkohol; završeni su radovi na adaptaciji dnevne bolnice u Specijalnoj bolnici za psihijatriju – Dobrota; urađena Studija izvodljivosti za Projekat o izgradnji sudsko-forenzičke bolnice pri Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija; Ministarstvo zdravlja je posredstvom Ministarstva vanjskih poslova, a u saradnji sa Specijalnom bolnicom Dobrota, dostavila Evropskoj komisiji za sprečavanje mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja (CPT) Izvještaj o realizovanim preporukama i isti se nalaze na zvaničnom sajtu CPT-ija.

Na osnovu Zaključka Vlade broj 07-3502 od 16. novembra 2017. godine i Nacionalne strategije za borbu protiv HIV/AIDS-a 2015-2020 godine, Ministarstvo zdravlja je raspisalo Javni poziv za prijavu projekta/programa “Podrška preventivnim servisima i drugim prioritetnim aktivnostima u oblasti HIV/AIDS”, za finansijsku podršku projektima/programima, u iznosu od 100.000€. Javni poziv raspisan je dana 20.11.2017 godine. Ministarstvo zdravlja obrazovalo je Radnu grupu, koja je zaključno sa 08.12.2017. godine, razmotrila prispjele aplikacije i izvršila odabir tri nevladine organizacije, čiji projektni zadaci ispunjavaju uslove, a koji su navedeni u Javnom pozivu.

Projekti koji su finansirani u skladu sa navedenim su:

- Psihosocijalna podrška osobama koje žive sa HIV/AIDS-om, osnaživanje rada vaninstitucionalnog savjetovaništa za osobe sa HIV-om - NVO “CRNOGORSKA FONDACIJA ZA HIV” u iznosu od 10. 000,00 €. Prevencija infekcije HIV-om kod osoba koje injektiraju droge u Crnoj Gori - NVO “JUVENTAS” u iznosu od 15.600,00€;

- Prevencija infekcije HIV-om kod muškaraca koji imaju seks sa muškarcima u Crnoj Gori-NVO "JUVENTAS", u iznosu od 16.140,00€;
- Prevencija infekcije HIV-om kod seksualnih radnica u Crnoj Gori - NVO "JUVENTAS", u iznosu od 16.260,00€;
- Smanjenje štete - korist za cijelu zajednicu i drustvo - NVO "CAZAS", u iznosu od 21.000,00€. Preventivno - edukativni rad među populacijom Roma i Egipćana u Crnoj Gori - NVO "CAZAS", u iznosu od 11.000,00€.

Ukupan iznos finansijskih sredstava za tri nevladine organizacije je 100.000€ sa ciljem implementacije preventivnih programa za HIV/AIDS. Od navedenih 100.000€, 90.000€ je raspodijeljeno nevladinim organizacijama u novčanom iznosu za sprovođenje navedenih projekata, a 10.000€ za nabavku materijala – medicinskih sredstava za potrebe preventivnih servisa.

Naredne tri godine će Vlada obezbijediti po 125. 000€ za prevenciju HIV/AIDS-a, a Global Fond, prepoznavši zalaganje države da izdvaja sredstva za ove namjene doniraće bezpovratni grant za naredne tri godine u iznosu po 185. 000€ na godišnjem nivou (555.000 € za trogodišnji period), Vlada će izdvojiti dodatnih 50.000€ za bolesti zavisnosti i mentalno zdravlje, novom listom lijekova biće obezbijeđena adekvatna terapija za oboljele od HIV /AIDSa, po uzoru na savremene države

Skrining programi: Ministarstvo zdravlja već dugi niz godina kontinuirano sprovodi skrining programe, sve u cilju ranog otkrivanja bolesti, promocije, prevencije, očuvanja i unaprjeđenja zdravlja građana. U Crnoj Gori se sprovode tri centralizovana skrining programa, u svim opštinama: skrining karcinoma debelog crijeva, dojke i grlića materice,.

Ultrazvuk kukova: U cilju bolje organizacije i funkcionisanja zdravstvene zaštite 90 pedijatar je prošlo edukacije iz oblasti ultrazvučne dijagnostike kukova kako bi se ovaj vid zdravstvene zaštite sa sekundarnog - tercijernog nivoa zdravstvene zaštite prebacio na primarni – domove zdravlja (savjetovališta za bebe), što bi doprinijelo racionalizaciji vremena i sredstava, sa posebnim fokusom na jačanje preventivnih servisa i sprječavanje bilo kakvih oblika deformiteta u ranom odrastanju.

Ostvarivanje prava iz zdravstvenog osiguranja – upravna oblast (drugostepeno odlučivanje): U postupku odobravanja primjene lijeka koji nije na osnovnoj listi lijekova, u 2017. godini ukupno je riješeno 1073 predmeta, u kojima je Ministarstvo zdravlja odlučivalo kao prvostepeni organ. U protekloj godini nijedno rješenje Ministarstva zdravlja, donijeto u prvostepenom upravnom postupku u kojem je odlučivano o odobravanju primjene lijeka koji nije na Osnovnoj listi lijekova, nije osporavano tužbom kod Upravnog suda Crne Gore, tj. protiv tih rješenja nije pokrenut nijedan upravni spor.

Ministarstvo zdravlja je nadležno i da u skladu sa članom 55 Zakona o zdravstvenom osiguranju („Sl. list CG“; br. 6/2016, 002/17 i 022/17), odlučuje u drugom stepenu, u skladu sa istim članom, može se pokrenuti upravni spor, tužbom kod Upravnog suda Crne Gore. U

protekloj godini je bilo 8 neriješenih predmeta iz prethodne, tj. 2016. godine, ali su svi u 2017. godini riješeni u blagovremenom roku. U 2017. godini je bilo 241 predmet po žalbama koje su uložene protiv rješenja Fonda svi su riješeni u propisanom roku, tj. blagovremeno. Ukupan broj predmeta u 2017. godine iznosio je 1322. U 2017. godini je pokrenuto 36 upravnih sporova pred Upravnim sudom Crne Gore, protiv drugostepenih upravnih rješenja koje je Ministarstvo zdravlja donijelo odlučujući po žalbama osiguranih lica, uloženi protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje. Sud je poništio 4 rješenja Ministarstva zdravlja i to tako što su 2 rješenja poništena zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, 1 rješenje zbog bitne povrede pravila upravnog postupka i 1 rješenje zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U protekloj godini je Vrhovnom sudu Crne Gore podnijeto 3 zahtjeva za vanredno preispitivanje sudskih odluka – presuda Upravnog suda Crne Gore, kojima je odbijena tužba uložena protiv rješenja Ministarstva zdravlja donijetih u postupku odlučivanja po žalbama osiguranih lica protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje.

Ministarstvo zdravlja je tokom 2017.godine izdalo 74 rješenja o ispunjenosti uslova u pogledu prostora, kadra i opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti i to 70 privatnim zdravstvenim ustanovama i 4 javnim zdravstvenim ustanovama. Dvije laboratorije u Institutu za javno zdravlje Crne Gore su dobile status referentnih laboratorija i to: referentna laboratorija za morbile i referentna laboratorija za praćenje rezistencije na antimikrobne lijekove, izdato rješenje za Nacionalni centar za influence u Institutu za javno zdravlje. U okviru aktivnosti NIKRE (Nacionalna komisija za antimikrobnu rezistenciju) sprovedana je PPC studija (Studija koja se odnosi na potrošnju antibiotika u starackim domovima u Risnu I Bijelom Bolju) u Crnoj Gori, u februaru 2018, godine.

Aktivnosti na realizaciji tehnike upisa prava svojine u stambenom objektu A6, Toplisi, bb Novi Bar namijenjenoj rješavanju stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu

Ministarstvo zdravlja je sačinilo Informaciju koju je Vlada usvojila, na Sjednici održanoj 19.10. 2017. godine, a koja zapravo predstavlja modalitet tehnike upisa, tj prenosa prava svojine na posebnim djelovima – stanovima u stambenom objektu A-6, Toplisi bb Novi Bar, zgrade koja je u saradnji sa Prvom Bankom namijenjena za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu i prosvjeti, sa Države Crne Gore sa pravom raspolaganja Vlade Crne Gore, kao dosadašnjeg vlasnika, na fizička lica kao nove vlasnike. Ova aktivnost predstavlja finalizaciju napora Ministarstva zdravlja da se riješi dugogodišnji problem koji je nastao nakon kupovine stanova na kredit od Prve banke Crne Gore, a koji se odnosi na uknjižbu prava svojine krajnjih korisnika stanova, na posebnim djelovima u ovom stambeno-poslovnom objektu. Izgradnju stambeno-poslovnog objekta finansirala je Prva banka Crne Gore, na osnovu člana 3 Ugovora o regulisanju međusobnih prava i obaveza, kojim je definisano finansiranja izgradnje stambeno – poslovnog objekta u Baru. Kako je zaostajanje u izvođenju radova od strane izvođača - Zavoda za izgradnju Bar, rezultiralo kašnjenjem sa useljenjem od gotovo devet godina, naknadnim angažovanjem Ministarstva prosvjete i Ministarstva zdravlja od strane Vlade obezbijedena su nedostajajuća sredstva za završetak preostalih radova, nakon čega je konačno i zgrada useljena 16.05.2016.godine. Kako bi

riješilo problem koji je nastao, usljed činjenice da su zdravstveni i prosvjetni radnici ulaskom u posjed postali samo držaoci, a ne i titulari prava svojine (u skladu sa Zakonom o državnoj imovini) Ministarstvo zdravlja je pripremio, a Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 19. 10. 2017. godine, usvojila Informaciju o prenosu prava svojine za zgradu A6 u Baru. Zaključkom Vlade Crne Gore br. 07-2468 od 19.10.2017.godine, ministar zdravlja dr Kenan Hrapović ovlašten je, da u ime države Crne Gore, zaključi ugovore o prenosu prava svojina na stanovima koji se nalaze u objektu A6 u Baru. U cilju realizacije ovog zaključka, Ministarstvo zdravlja je otpočelo sa zaključivanjem ugovora o prenosu prava svojine na stanovima u objektu A6 u Baru, sa Vlade kao dosadašnjeg vlasnika na stanare kao nove vlasnike, zaposlene u Opštoj bolnici i Domu zdravlja Bar.

U Direkciji za biomedicinu i transplantaciju izdato je 48 saglasnosti predstavništvu BIOSAVE, registrovano za posrednika za izvoz tkiva i ćelija iz krvi u skladu sa ugovorima sa biobankama iz Njemačke i Luksemburga. Izdate su tri saglasnosti Kliničkom centru Crne Gore – Klinici za nefrologiju za slanje uzoraka biopata, za pacijente kojima je neophodna transplantacija bubrega, a nalaze se na Listi čekanja, kao i uzoraka seruma za potencijalne donore za pojedine pacijente, saglasnost je data za 17 pacijenata, a uzorci se šalju na ispitivanje u Kliničko – bolničkom centru Rebro

5.2. DIREKTORAT ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I HARMONIZACIJU PROPISA

U Direktoratu za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripreme studija, analiza, elaborata, informacija i programa iz nadležnosti Direktorata; poslove koji se odnose na usklađivanje oblasti zdravstvene zaštite i usklađivanje zdravstvenog sistema u odnosu na oblast bioetike i biomedicine sa propisima i preporukama EU u procesu pristupanja Evropskoj uniji; praćenje rada komora, zdravstvenih ustanova i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore; pripremu planskih dokumenata; donošenje razvojnih prioriteta; zdravstvenu mrežu; primjenu standarda u propisivanju uslova za osnivanje i rad zdravstvenih ustanova, sadržaj i obim zdravstvene zaštite; praćenje implementacije rezolucija, deklaracija, konvencija i protokola u oblasti zaštite zdravlja; pripremu predloga akcionih planova i programa usmjerenih na zaštitu vulnerabilnih kategorija i smanjenje nejednakosti u zdravlju; praćenje strategije razvoja zdravstvenog sistema; praćenje rada stalnih stručnih savjetodavnih tijela - komisija ministarstva zaduženih za utvrđivanje strategija u prioritarnim oblastima zdravstvene zaštite; pripremu nacrti i predloga zakona i drugih propisa u oblasti zdravstvene zaštite, zdravstvenog osiguranja i drugih oblasti javnog zdravlja sa međunarodnim standardima; praćenje implementacije rezolucija, deklaracija, konvencija i protokola u oblasti zaštite zdravlja; saradnju sa nadležnim organima i institucijama u vezi sa procesom pristupanja EU i pripremom programa, informacija i izvještaja iz ove oblasti.

Direktorat za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa ima dvije direkcije:

- **Direkciji za harmonizaciju propisa**
- **Direkciji za međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore**

U Direkciji za harmonizaciju propisa izrađena su sljedeća normativna akta:

- 1) Program obaveznih imunizacija stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti na teritoriji Crne Gore za 2017. godinu, u saradnji sa Institutom za javno zdravlje;
- 2) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju („Sl. list Crne Gore“, broj 22/2017)
- 3) Zakon o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu („Sl. list CG“, broj 80/17)
- 4) Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti (Usvojen na sjednici Skupštine 14.02.2018. godine)
- 5) Uredba o dopuni Uredbe o kriterijumima za stavljanje odnosno skidanje lijekova sa Liste lijekova („Sl. list CG“, broj 70/17)
- 6) Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Sl. list CG“, br. 17/17)
- 7) Pravilnik o bližim uslovima i kriterijumima za imenovanje i djelokrugu rada lica odgovornog za organizovanje postupaka presađivanja organa („Sl. list CG“, br. 20/17)
- 8) Pravilnik o bližim uslovima i kriterijumima za izbor i djelokrugu rada bolničkog koordinacionog tima i bolničkog koordinatora („Sl. list CG“, br. 20/17)
- 9) Pravilnik o organizaciji, načinu polaganja i sadržaju stručnih ispita zdravstvenih radnika i sastavu i radu ispitnih komisija („Sl. list CG“, br. 23/17)
- 10) Pravilnik o vrstama zdravstvenih usluga za koje se mogu sačiniti liste čekanja, kao i načinu i postupku sačinjavanja listi čekanja („Sl. list CG“, br. 38/17)
- 11) Pravilnik o načinu praćenja zdravstvenog stanja lica kome je izvršeno presađivanje organa („Sl. list CG“, br. 40/17)
- 12) Pravilnik o načinu, postupku i medicinskim kriterijumima za utvrđivanje smrti lica čiji se organi mogu uzimati radi presađivanja („Sl. list CG“, br. 40/17)
- 13) Pravilnik o obrascu, sadržini i načinu davanja saglasnosti za presađivanje organa („Sl. list CG“, br. 40/17)
- 14) Pravilnik o postupku davanja i sadržini pisane izjave protiv uzimanja organa, kao i sadržini i načinu vođenja registra umrlih davalaca („Sl. list CG“, br. 40/17)

- 15) Pravilnik o postupku davanja i sadržini saglasnosti za uzimanje organa maloljetnog umrlog lica i umrlog punoljetnog lica koje nije poslovno sposobno ili je nesposobno za rasuđivanje i vođenju registra umrlih davalaca („Sl. list CG“, br. 40/17)
- 16) Pravilnik o postupku davanja, sadržini i načinu dostavljanja pisane saglasnosti za uzimanje organa od živog davaoca i načinu vođenja registara („Sl. list CG“, br. 40/17)
- 17) Pravilnik o bližem načinu vođenja i čuvanja evidencija o količini droge koju proizvode, uvoze, koriste, posjeduju ili koju će da unište pravna lica i dostavljanju izvještaja („Sl. list CG“, br. 43/17)
- 18) Pravilnik o sadržini zahtjeva i dokumentaciji potrebnoj za dobijanje odobrenja za korišćenje droga, kao i obliku i sadržini odobrenja („Sl. list CG“, br. 43/17)
- 19) Pravilnik o vrsti, načinu, obimu i rokovima obavljanja zdravstvenih pregleda zaposlenih na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada odnosno sa povećanim rizikom („Sl. list CG“, br. 43/17)
- 20) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra licenci i obrascu licenci za rad doktora stomatologije („Sl. list CG“, br. 59/17)
- 21) Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti građana za raspoređivanje u jedinice civilne zaštite („Sl. list CG“, br. 67/17)
- 22) Pravilnik o dopuni Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Sl. list CG“, br. 70/17)
- 23) Odluka o obrazovanju Nacionalnog Savjeta za koordinaciju i prevenciju hroničnih nezaznih bolesti u Crnoj Gori („Sl. list CG“, broj 17/17)
- 24) Odluka o dopuni Odluke o mreži zdravstvenih ustanova („Sl. list CG“, broj 48/17);
- 25) Odluka o utvrđivanju Liste lijekova („Sl. list CG“, broj 02/18)
- 26) Uputstvo za upućivanje pacijenata sa primarnog nivoa zdravstvene zaštite na sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite i spisak zdravstvenih usluga koje se moraju pružiti u roku do 30 dana i za koje se ne utvrđuju liste čekanja.

U skladu sa izvršenim upravnim nadzorom nad radom Ljekarske komore i rješenjem Ministarstva zdravlja, saglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, tokom 2017. godine Ministarstvo zdravlja je donijelo 25 rješenja kojima je utvrđena ispunjenost uslova doktora medicine za izdavanje licence za rad za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Ministarstvo zdravlja je tokom 2017. godine sprovelo niz aktivnosti u cilju uspostavljanja Stomatološke komore Crne Gore i usaglašavanja mišljenja i davanja saglasnosti na podzakonske akte iz njihove nadležnosti, date su saglasnosti na Statut Stomatološke komore Crne Gore („Sl. list CG“, br. 29/17) i na Pravilnik o postupku izdavanja, obnavljanja, odnosno oduzimanja licence za rad doktora stomatologije („Sl. list CG“, br. 42/17).

Takođe, Ministarstvo zdravlja je tokom 2017. godine sprovelo niz aktivnosti u cilju uspostavljanja Komore fizioterapeuta Crne Gore, data je saglasnost na Statut Komore fizioterapeuta Crne Gore ("Sl. list CG", br. 44/17).

Riješeno je 373 predmeta za odobravanje primjene lijeka koji nije na osnovnoj listi lijekova.

Po zahtjevima stranaka za polaganje stručnog ispita, 292 kandidata je položilo stručni ispit sa srednjim nivoom obrazovanja.

U **Direkciji za međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore** nastavljena je kontinuirana kvalitetna saradnja sa međunarodnim partnerima, prije svega sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, koja podržava Ministarstvo zdravlja u izradi dokumenata, pružanju mogućnosti doedukacije u zemlji i inostranstvu kroz učešće na stručnim skupovima i sl.

Kontinuirana saradnja sa SZO uključuje i pripremu infomacija po zahtjevima SZO za razna imenovanja i učešća na skupovima u zemlji i inostranstvu, dostavu podataka, popunjavanje upitnika za razne oblasti zdravstva.

Ministarstvo zdravlja je sa aspekta međunarodne saradnje učestovalo u pripremi ili usaglasavanju sljedećih dokumenata:

- Akcioni plan za implementaciju međunarodnog zdravstvenog pravilnika u Crnoj Gori 2017-2018
- Akcioni plan za reproduktivno i seksualno zdravlje za 2017-2018 godinu
- Povelje iz Kišinjeva
- Protokol o saradnji u oblasti transplantacione medicine između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske
- Memorandum o saglasnosti Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope
- Memorandum o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Ministarstva zdravlja Republike Albanije
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Univerzitetske bolnice u Ženevi
- Dvogodisnji sporazum o saradnji Crne Gore sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom 2018-2019.
- Sporazum između Crne Gore i Republike Srbije o socijalnom osiguranju, u oblasti zdravstvenog osiguranja
- Administrativni sporazum za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Rumunije o socijalnom osiguranju

- Dogovor o korišćenju evropske kartice zdravstvenog osiguranja na teritoriji Crne Gore sa Velikim Vojvodstvom Luksemburga
- Smjernice za prevenciju polno prenosivih bolesti

Ministarstvo zdravlja je bilo domaćin sljedećih događaja i delegacija:

- U saradnji sa SZO – sastanak na temu “Prevencija negativnih iskustava u djetinjstvu i uloga PZZ”, 23. jun 2017. godine
- Priprema i učešće u organizaciji ekspertske misije SZO, 17-18. jul 2017. (SZO tim: Dr Hans Kluge, Direktor divizije za zdravstveni sistem, SZO EURO; gdja. Jane Robertson; g. Arnoldas Jurgutis; James Buchana; gdja. Hanne Tønnesen)
- Sastanak ministara SEEHN-a na temu imunizacije, 24-27. oktobar u Budvi, Crna Gora

Predstavnici Ministarstva zdravlja su prisustvovali sljedećim događajima i bili članovi sljedećih delegacija:

- Sajam medicine, januar 2017. godine, Dubai, UAE
- Kurs zdravstvene diplomatije, Kipar, mart 2017. godine
- Generalna skupština studenata medicine, Budva, mart 2017. godine
- Nacionalni skup povodom obilježavanja Svjetskog dana zdravlja, posvećen depresiji, 7. april 2017.
- Ministarski sastanak Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope, april 2017. godine.
- Marmara samit, Istanbul, april 2017. godine
- Skup na temu “Obilježavanje sedmice bezbjednosti u saobraćaju”, 10. maj 2017.
- Skup na temu “Politika kontrole alkohola u Crnoj Gori i Evropi, kao odgovor na visok stepen opterećenja štetnom upotrebom alkohola”, 17. maj 2017.
- Skup na temu “Adaptacija na klimatske promjene iz perspektive zdravstvenog sistema”, 25. maj 2017.
- Posjeta Regionalnoj kancelariji Svjetske zdravstvene organizacija za Evropu, 6. juna 2017. godine, u Kopenhagenu, Danska
- Posjeta Ministarstvu zdravlja Republike Hrvatske, 14. jun 2017. godine, Zagreb
- III Konferencija ministara zdravlja država CEEC (Kina - Centralna i Istočna Evropa), 18-20 juna 2017. godine, u Budimpešti, Mađarska.
- Učesce na 39. Plenarnom sastanku Zdravstvene mreže jugoistočne Evrope (SEEHN), pod nazivom: "Promocija zdravlja među djecom i mladima u Jugoistočnoj Evropi",

23-24.novembra 2017. održanom u Sofiji u okviru predsjedavanja Republike Bugarske Zdravstvenoj mreži za jugoistočnu Evropu (SEEHN).

- Učešće u organizaciji ekspertske posjete SZO o procjeni učinkovitosti modela pružanja zdravstvene zaštite na primarnom nivou i formulisanje odgovarajućih preporuka, iz perspektive bolje kontrole hroničnim oboljenjima, 17-18.novembar 2017.

Ministar Hrapović sa delegacijom je učestvovao na „Ministarskom sastanku Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope“, april 2017. godine., Radi jačanja regionalne saradnje u javnom zdravlju u Jugoistočnoj Evropi, kao nadogradnja na postignuća tokom petnaestogodišnje saradnje u okviru Zdravstvene mreže Jugoistočne Evrope (SEEHN) 2001 – 2016., na Forumu je potpisana Kišinjev Deklaracija. Povelja uvodi nove mogućnosti za postizanje boljeg zdravlja, blagostanja, prosperiteta, pravednosti i odgovornosti u zdravstvu, na osnovu globalnih i evropskih rezolucija, povelja, ugovora, okvira i akcionih planova, Evropske zdravstvene politike Zdravlje 2020.

Delegacija Ministarstva zdravlja, predvođena ministrom Hrapovićem, službeno je u junu 2017.godine, posjetila Regionalnu kancelariju Svjetske zdravstvene organizacija (SZO) za Evropu, u Kopenhagenu, Danska. Predstavljajući viziju daljeg razvoja zdravstvenog sistema, tokom sastanka sa dr Žužanom Jakab, regionalnom direktorkom SZO za Evropu, ministar Hrapović je posebno istakao posvećenost Vlade Crne Gore integrisanom pružanju zdravstvene zaštite, sa posebnim fokusom na primarnu zdravstvenu zaštitu i jačanju kapaciteta potrebnih za efikasno rješavanje hroničnih oboljenja, kao dominantnog uzroka obolijevanja i umiranja u Crnoj Gori. Delegacija Crne Gore imala je i niz ekspertskih sastanaka sa direktorima divizija SZO za zdravstveni sistem, zdravstveni informacioni sistem, hronična oboljenja i zarazne bolesti, tokom kojih su obavljene konsultacije o prioritetima saradnje koji su poslužili Ministarstvu zdravlja za usaglašavanje Dvogodišnjeg sporazuma o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Regionalne kancelarije Svjetske zdravstvene organizacije za 2018-2019. godinu (BCA).

Delegacija Crne Gore, predvodjena ministrom zdravlja dr Kenanom Hrapovićem, učestvovala je na III Konferenciji ministara zdravlja država CEEC (Kina - Centralna i Istočna Evropa), koja je održana 18-20 juna 2017.godine, u Budimpešti. Cilj ovog ministarskog sastanka bio je produbljivanje pragmaticne saradnje u oblasti zdravstva, unapredjenje zdravstvenog razvoja i dalja konsolidacija osnove za saradnju između Kine i zemalja Centralne i Istocne Evrope u oblasti medicinske edukacije, saradnje između zdravstvenih ustanova i između zemalja „16+1 mehanizme organizacije za Evropu. Ministar Hrapović je u okviru sesije posvećenoj saradnji između bolnica prezentirao potencijale Crne Gore u oblasti zdravstvenog turizma, preduslove i iskustvo Crne Gore u stvaranju sinergije između zdravstva i ostalih sektora, kao osnove razvoja i doprinosa održivom razvoju i ulasku na evropsko tržište, što doprinosi mozaiku perspektivnog razvoja zdravstvenog turizma.

U saradnji sa UNICEF-om, Ministarstvo zdravlja je uradilo dokument „Patronažna služba u Crnoj Gori–situaciona analiza i opcije za reformu“, kojim su date opcije za reformu u ovoj oblasti kako država može da proširi/reformiše/unaprijedi trenutni sistem patronažne službe u cilju postizanja boljih rezultata.

U međusektorskoj saradnji sa UNICEF-om, ministar zdravlja je učestvovao na konferenciji "Moć adolescencije", gdje su razmijenjena mišljenja o najboljim načinima da se podrže adolescenti u Crnoj Gori. Zdravstvena zaštita adolescenata i mladih je od posebnog značaja, te se sve slabosti zdravstvenog sistema u jednoj zemlji i svaka tranzicija kroz koju zajednice prolaze najozbiljnije reflektuju na ovu populacionu grupu. Proučavanje determinanti zdravlja mladih kao i protektivnih faktora, predlaganje održivih programa za zdravlje mladih, uz uključivanje njih samih – neprekidan su izazov na kojim Ministarstvo zdravlja radi kontinuirano.

5.2. DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVLJE I PROGRAMSKU ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

U **Direktoratu za javno zdravlje i programsku zdravstvenu zaštitu** obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje i analizu najvažnijih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva; rano otkrivanje bolesti; analizu faktora rizika koji negativno utiču na zdravlje stanovništva; prevenciju i kontrolu hroničnih nezaraznih bolesti, prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti; praćenje i kontrolu prometa prekursora; zdravstvenu zaštitu posebno osjetljivih i ugroženih grupa stanovništva; jačanje javnog zdravlja; pripremu plana programskih i projektnih aktivnosti u oblasti programske zdravstvene zaštite; kontrolu vođenja zbirki podataka, evidencija u zdravstvu i posebnih registara; praćenje mjera zaštite životne sredine koje su od uticaja na zdravlje građana; promociju zdravih stilova života i pravilnu ishranu; zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku upotrebu i davanje mišljenja o njenoj bezbjednosti; strateško planiranje, koordinacija, praćenje i izvještavanje o implementaciji politika i mjera: na prevenciji faktora rizika za pojavu hroničnih nezaraznih bolesti i stanja u svim uzrastima (sprečavanje opasne i štetne upotrebe alkohola, kontroli duvana, prevencija prekomjerne težine, promovisanje fizičke aktivnosti, prevencija povreda), u oblasti mentalnog zdravlja; zdravstvenu edukaciju i informisanje o najčešćim zdravstvenim problemima, metodama identifikacije, prevencije i kontrole; saradnju sa humanitarnim i strukovnim organizacijama i udruženjima građana i drugim subjektima u unaprjeđenju zdravstvene zaštite; praćenje i sagledavanje socijalnih potreba stanovništva i potreba osjetljivih grupa stanovništva i uspostavljanje saradnje sa nadležnim sektorima; učestvovanje u radu i usmjeravanje rada stručno savjetodavnih tijela za oblasti: hroničnih nezaraznih bolesti (kardiovaskularne bolesti, šećerna bolest, mentalno zdravlje i druge), zaraznih bolesti (HIV i polno prenosive bolesti) i drugih oblasti; saradnju sa NVO koje se bave zdravljem; učešće u izradi normativnih, strateških i razvojnih dokumenata iz djelokruga nadležnosti Direktorata; kao i u oblasti prevencije hroničnih nezaraznih bolesti (priprema sadržaja za komunikaciju sa medijima, medijske kampanje).

Direktorat je organizovao edukaciju zaposlenih u svim zdravstvenim ustanovama primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa na temu bolničkih infekcija, sagledani su prostorni kapaciteti, oprema i kadrovski kapaciteti, napisan protokol o prijemu i hospitalizaciji pacijenata oboljelih od morbila. Predstavnik Direktorata je učestvovao sa Ministarstvom unutrašnjih poslova u vježbama za vanredna stanja u CG, pripremljen za simulacionu vježbu „RESISTEX“, u organizaciji Centra za bezbjednosnu saradnju (RACVIAC).

Izdato je 88 dozvola za uvoz prekursora; 4 dozvole za uvoz droga; 3 dozvole za promet prekursora; izvještavano o obavezama Crne Gore koje proizilaze iz Konvencije UN o razoružanju u dijelu – Pomoć žrtvama rata; učešće u projektu “Minamata inicijalna procjena za Crnu Goru” kako bi se kreirali uslovi za ratifikaciju Minamata konvencije o zivi; urađeno 5 kvartalnih izvještaja o uvozu i izvozu psihotropnih supstanci (formular A/P) i opojnih droga (formular A) Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - International Narcotics Control Board, Beč); poslata 2 akta Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB) za povećanje godišnje kvote za opojnu drogu i psihotropnu supstancu; izvještavanje Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - International Narcotics Control Board, Beč), koji sadrži podatke o uvozu/izvozu opojnih droga (formular C), psihotropnih supstanci (formular P) i supstanci (prekursora) koje se mogu upotrijebiti u nedozvoljenoj proizvodnji droga i psihotropnih supstanci (formular D) za 2016. godinu, godišnje potrebe za opojnim drogama (formular B) i psihotropnim supstancama (formular B/P) za 2018. godinu. (izvještaj sadrži podatke CALIMS-a, Uprave policije, Forenzičkog centra, Centra za ekotoksikološka ispitivanja kao i podatke iz nadležnosti Ministarstva zdravlja);

Direktorat je učestvovao u izradi Nacionalne strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje, date su saglasnosti na 12 dokumenata koje su u nadležnosti drugih resora.

5.4. DIREKTORAT ZA KONTROLU KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH RESURSA U ZDRAVSTVU

U Direktoratu za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite i unaprjeđenje ljudskih resursa u zdravstvu obavljaju se poslovi koji se odnose na: uvođenje i procjenu novih zdravstvenih tehnologija; jačanje kapaciteta za upravljanjem kvalitetom; strateško planiranje, sprovođenje, praćenje i kontrola kvaliteta i bezbjednosti zdravstvene zaštite; uspostavljanje sistema prijavljivanja neželjenog događaja; obavještavanje javnosti o aktivnostima na području kvaliteta; izradu nacionalnih smjernica dobre kliničke prakse, kliničkih puteva, puteva obrade pacijenata u bolnicama; učestvovanje u izradi kriterijuma za stavljanje pacijenta na listu čekanja i dostupnosti lista čekanja javnosti (sajt ministarstva zdravlja i zdravstvenih ustanova); učestvovanje u eksternoj provjeri kvaliteta stručnog rada zdravstvenih ustanova; saradnja sa NVO koje se bave zdravljem u dijelu kvaliteta, obima i dostupnosti pružanja zdravstvenih usluga; sprovođenje postupaka akreditacije zdravstvenih ustanova; razvoj i unaprjeđenje zdravstvenog sistema kroz komponente zdravstvene infrastrukture -

resursa, menadžmenta i organizacije; donošenje planova specijalizacija, programa stručnog usavršavanja; stručno usavršavanje zdravstvenih radnika i saradnika, kao i sprovođenje programa obuke i polaganje stručnih ispita; učestvovanje u pripremi programa i trajanja specijalističkog staža, užeg specijalističkog staža i uslova za dodjelu primarijata; učestvovanje u izradinormativnih, strateških i razvojnih dokumenata iz djelokruga nadležnosti Direktorata.

Direktorat za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite i unaprjeđenje ljudskih resursa u zdravstvu ima dvije direkcije:

- **Direkciju za kontrolu i unaprjeđenje kvaliteta zdravstvene zaštite**
- **Direkciju za upravljanje i unaprjeđenje ljudskih resursa u zdravstvu**

U **Direkciji za kontrolu i unaprjeđenje kvaliteta zdravstvene zaštite** je tokom 2017.godine je realizovano elektronsko zakazivanje specijalističkih pregleda, što predstavlja jedan od servisa u okviru ispunjavanja obaveza predviđenih Master planom za razvoj zdravstva za period od 2015-2020 godine. Njegov primarni cilj je da pacijent u mjestu obavljanja djelatnosti svog izabranog doktora ostvaruje zakazivanje spacijalističkog pregleda bez odlaska u ustanovu sekundarnog ili tercijernog nivoa, čime se zdravstveni sistem čini dostupnijim uz značajne uštede putnih troškova. Nakon primarne implementacije, sistem elektronskog zakazivanja je doživio dodatna softverska unaprijeđenja čime je sami postupak zakazivanja pojednostavljen. Takođe, u saradnji sa tri operatera mobilne telefonije radi se na iznalaženju tehničkog rješenja za pravovremeno otkazivanje pregleda pacijenata koji ne dolaze na zakazan specijalistički pregled u viskom procentu. U pripremi je uvođenje elektronskog zakazivanje pregleda na primarnom nivou zdravstvene zaštite u oblasti RTG dijagnostike, pregleda interniste, pneumoftiziologa, oftalmologa.

Ishod:

- Pacijent dobija termin specijalističkog pregleda kod izabranog ljekara.
- Standardizacijom dužine trajanja pregleda svih vrsta moguće je praćenje učinkovitosti u radu i stepen opterećenja svakog ljekara u sistemu ponaosob.
- Sistem elektronskog zakazivanja je odličan alat za otkrivanje organizacionih propusta i indikator nedostataka kadra u pojedinim oblastima.

Komisije za eksternu kontrolu kvaliteta su u prethodnom periodu vršile stručni nadzor nad radom medicinskog osoblja na osnovu prigovora pojedinaca ili na inicijativu samog Ministarstva zdravlja u svim situacijama kada je postojala sumnja na nesavjesno liječenje i nepoštovanje protokola, kao i neetično postupanje. Donijete su obavezujuće mjere i preporuke za ustanove, zdravstveno-sanitarnu inspekciju i Ljekarsku komoru.

Ishod: sprovedeno je 10 eksternih kontrola kvaliteta u Opštim bolnicama i Kliničkom centru Crne Gore i sprovedena je eksterna kontrola kvaliteta rada 22 ljekara na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Centar za autizam: Nakon što je Odlukom Vlade dio prostora i pripadajuća oprema u svojini Zavoda za zapošljavanje ustupljena Kliničkom centru Crne Gore za potrebe Centra za autizam, prostor je očišćen, oprema montirana, sproveden je postupak odabira kadra koji će ubrzo krenuti na obuku. Očekuje se pristizanje preostale opreme, čime se stiču uslovi da Centar za autizam bude otvoren.

Ishod: Centar za autizam počinje sa radom početkom marta 2018. godine

Razmatranje prigovora građana na rad zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama: U periodu od 01.07.-31.12.2017. godine zdravstvenim ustanovama je

dostavljeno ukupno 1156 prigovora, a Ministarstvu zdravlja 131. Najviše prigovora se odnosio na Klinički centar Crne Gore, Opštu bolnicu Nikšić i DZ Podgorica. Svaki prigovor je razmotren u skladu sa Zakonom pravima pacijenata. Prigovora na rad nije bilo za DZ Mojkovac, Cetinje i Budva, Specijalnu bolnicu Brezovik i Zavod za transfuziju krvi.

Ishod: Prava pacijenata u potpunosti ispoštovana sa porukom da je interes pacijenta u centru djelovanja zdravstvenog sistema.

U Direkciji za upravljanje i unaprjeđenje ljudskih resursa u zdravstvu je na osnovu detaljne situacione analize specijalizovanog kadra u crnogorskom zdravstvenom sistemu, napravljen je plan odobravanja specijalizacija u sledeće 4 godine na svim nivoima zdravstvene zaštite. Očekuje se da tokom 2018. i 2019. godine edukaciju završi 100 specijalista različitih oblasti medicine, što će značajno ojačati zdravstveni sistem.

Ishod: Odobreno 100 specijalizacija i 15 užih specijalizacija

Kontinuirana medicinska edukacija (KME) je neophodan preduslov implementacije savremenih načela medicinske prakse. Sprovedene su radikalne promjene u načinu implementacije KME: način kandidovanja tema, realizacija aktivnosti, ishodi, finansijsko i stručno izvještavanje. KME je u prethodnoj godini svojim aktivnostima obuhvatila više stotina medicinskih profesionalaca (ljekara, medicinskih sestara). U proteklih 6 mjeseci usvojeno je 7 novih protokola za dijagnostiku i liječenje značajnih medicinskih entiteta.

Ishod: Primjena savremenih protokola u oblasti dijagnostike i liječenja.

5.5. DIREKTORAT ZA EKONOMIKU I PROJEKTE U ZDRAVSTVU

U Direktoratu za ekonomiku i projekte u zdravstvu obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje stanja i strateško planiranje finansiranja sistema zdravstvenog osiguranja; praćenje sistema finansiranja i finansijskog dijela ugovaranja između zdravstvenih ustanova i Fonda za zdravstveno osiguranje; unaprjeđenje, razvoj i funkcionisanje integralnog zdravstvenog informacionog sistema; upravljanje medicinskim otpadom; planiranje investicija u zdravstvu; praćenje javnih nabavki u zdravstvu; praćenje integracije javnog i privatnog sektora; davanje mišljenja na predloge Fonda o zaključivanju ugovora o pružanju zdravstvene zaštite učešću osiguranika u troškovima zdravstvene zaštite; pripremu projekcije finansijskih sredstava za zdravstvo; procjenu sredstava iz budžeta za finansiranje pojedinih oblika zdravstvene zaštite, pripremu i praćenje realizacije mjera ekonomske politike u sistemu zdravstva; pripremanje predloga strategija, akcionih planova i programa za unaprjeđenje i razvoj funkcionisanja informacionog sistema zdravstvene zaštite; praćenje i evidenciju donacija u javnim zdravstvenim ustanovama; praćenje raspolaganja državnom imovinom od strane javnih zdravstvenih ustanova u skladu sa zakonom o državnoj imovini; obezbjeđivanje uslova za pristup i realizaciju projekata iz djelokruga Ministarstva koji se finansiraju iz sredstava predpristupnih fondova Evropske unije, donacija i drugih oblika međunarodne pomoći; koordinaciju procesa programiranja, monitoringa i evaluacije programa tehničke i finansijske podrške EU (IPA); koordinaciju bilateralnih programa pomoći država članica EU i drugih država međunarodnih organizacija u vezi sa procesom pristupanja Crne Gore EU.

Direktorat za ekonomiku i projekte u zdravstvu ima dvije direkcije:

- **Direkciju za ekonomiku u zdravstvu i IT sistem**
- **Direkciju za projekte u zdravstvu**

U **Direkciji za ekonomiku u zdravstvu i IT sistem**, shodno Planu rada Ministarstva zdravlja za 2017. godinu i obavezama koje proizilaze iz Operativnog dokumenta za sprečavanje korupcije u oblastima od posebnog značaja - Aneks Akcionog plana za Poglavlje 23-Pravosuđe i temeljna prava, usvojena su sledeća dokumenta:

- Uputstvo o načinu evidentiranja donacije i sponzorstva za lijekove i medicinska sredstva u zdravstvenim ustanovama;
- Uputstvo o načinu evidentiranja donacije i sponzorstva građevinsko-zanatskih radova, vozila, kancelarijske i druge opreme u zdravstvenim ustanovama i
- Uputstvo o načinu evidentiranja donacije i sponzorstva opreme u zdravstvenim ustanovama.

Uspostavljen je način evidencije potreba zdravstvenih ustanova za donacijama, unaprijeđen sistem izveštavanja kao i način praćenja realizacije donacija u zdravstvenim ustanovama. U sistemu zdravstva Crne Gore u 2017.godini realizovane su donacije (oprema, građevinski radovi, lijekovi, potrošni materijal, nemedicinski materijal, novac i ostalo) ukupne vrijednosti 3.845.628,26 eura .

Najveći iznos od ukupnog iznosa donacija kod zdravstvenih ustanova se odnosi na donacije u novčanom obliku 1.228.915,94 eura ili 32 %, a potom slijede: medicinska oprema sa 1.616.521,92 eura ili 42%, građevinski radovi sa 535.184,55 eura ili 14%, ostalo sa 201.817,01 eura ili 5%, nemedicinski materijal sa 154.511,90 eura ili 4%, lijekovi sa 73.665,77 eura ili 2% i potrošni materijal sa 35.011,17 eura ili 1%.

Pregled donacija u zdravstvenim ustanovama za 2017.godinu objavljen je na sajtu Ministarstva zdravlja.

Kada posmatramo učešće donacija iz ugla zdravstvenih ustanova, najveći primalac donacija u 2017.godini u crnogorskom zdravstvenom sistemu je Klinički centar Crne Gore sa 1.646.703,63 eura (od čega se najveći dio donacija odnosio na novac 640.273,50 eura i medicinsku opremu vrijednosti 435.802,44 eura). Potom slijede: Opšta bolnica Nikšić sa 566.758,13 eura, Dom zdravlja Nikšić sa 211.666,22 eura, Specijalna bolnica Brezovik sa 150.575,34 eura, Opšta bolnica Cetinje sa 146.331,71 eura, Opšta bolnica Pljevlja sa 109.528,42 eura, Institut za javno zdravlje 106.917,82 eura i td.

Najveći donator crnogorskog sistema zdravstva u 2017.godini bila je Narodna Republika Kina koja je donirala 12 ambulantnih vozila, vrijednih 615.000 eura, i to zdravstvenim ustanovama iz Andrijevice, Berana, Bijelog Polja, Cetinja, Kolašina, Mojkovca, Nikšića, Plava i Žabljaka.

Upravljanje medicinskim otpadom: U skladu sa državnim Planom upravljanja otpadom za period 2015–2020. godine, Zakonom o upravljanju otpadom, Planom upravljanja medicinskim otpadom Ministarstva zdravlja i predviđenim aktivnostima iz Akcionog plana upravljanja medicinskim otpadom za 2017. godinu, Ministarstvo zdravlja je formiralo Tim za praćenje realizacije plana upravljanja medicinskim otpadom za 2017. godinu, koji je u toku protekle godine obišao i izvršio uvid u sistem upravljanja medicinskim otpadom u 49 objekata zdravstvenih ustanova.

Urađen je Godišnji izvještaj o sprovođenju plana upravljanja medicinskim otpadom za 2016. godinu, koji se po Zakonu o upravljanju otpadom se dostavlja Ministarstvu održivog razvoja i turizma do 31. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

U 2017.godini koncesionar je prikupio i obradio 397.732,41 kg medicinskog otpada i shodno tome Fondu za zdravstveno osiguranje fakturisao iznos od 875.607,91 eura.

Ukoliko uporedimo izvještaj o ukupnoj količini medicinskog otpada koji preuzima i obrađuje koncesionar za 2017.godinu sa izvještajima iz prethodne godine zaključuje se da je došlo do značajnog pada količina medicinskog otpada. Tako se u 2017.godini u odnosu na 2016.godinu količina medicinskog otpada smanjila za 22.869,53 kg ili 5,44%, što je u finansijskom iznosu za 50.347,26 eura manje.

Nabavka medicinske opreme: U 2017. godini za nabavku medicinske opreme kao strateški važnog projekta Vlada Crne Gore opredijelila je 11,8 miliona eura. Do 31.12.2017.godine Klinički centar Crne Gore je ugovorio medicinsku opremu u vrijednosti od 2.325.294,78 eura. Nabavljeno je sledeće: angiografski aparat ugovorene vrijednosti 899.640,00 eura; gamma kamera ugovorene vrijednosti 741.444,97 eura; oprema za kardiohirurgiju (monitoring; transportni respirator i UZ kardiloški premium) ugovorene vrijednosti 305.365,04 eura; oprema za oftalmologiju (OCT aparat, IOL master, operacioni mikroskop) ugovorene vrijednosti 252.851,20 eura; oprema za ginekologiju (ultra zvuk za GAK i ultra zvuk za perinatologiju) ugovorene vrijednosti 125.993,57 eura. Preostala oprema procijenjene vrijednosti 4.652.705,22 eura, nabaviće se u 2018.godini.

Zavod za transfuziju krvi je 01.11.2017.godine raspisao otvoreni postupak javne nabavke za medicinsku opremu za potrebe transfuzije (frižideri, zamrzivači, sterilizatori, centrifuge, aparati za otapanje plazme, centrifuga sa čitačem za rad krvnih grupa, skrining i intereakcije u gel tehnici).

Dana 12.12.2017.godine zaključen je ugovor za isporuku centrifuga sa čitačem za rad krvnih grupa, skrining i intereakcije u gel tehnici vrijednosti 107.999,64 eura. Postupak nabavke frižidera, zamrzivača, sterilizatora, centrifuga, aparata za otapanje plazme procijenjene vrijednosti 197.500,00 eura je obustavljen dana 28.11.2017.godine, jer nije dostavljena ni jedna ponuda.

Institut za javno zdravlje je dana 27.12.2017.godine raspisao javni poziv za nabavku opreme za medicinsku mikrobiologiju, ukupne procijenjene vrijednosti 273.000,00 eura. Postupak vrednovanja dostavljenih ponuda je u toku.

Ljekovi i medicinska sredstva: Ministarstvo zdravlja je kroz formiran tim za analizu potrošnje lijekova sa zadatkom da izvrši analizu podataka o potrošnji lijekova, koji su realizovani u apotekama i isporučeni javnim zdravstvenim ustanovama, za period 01.01.-31.03.2017.godine, sa komparativnom analizom u odnosu na isti period 2016.godine, unaprijedio sistem praćenja potrošnje lijekova koji se finansiraju iz sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje

Takođe, Direktor za ekonomiku i projekte u zdravstvu je u decembru 2017.godine preuzeo obavezu sprovođenja aktivnosti koje se odnose na primjenu Simulatora potrošnje lijekova (urađenog od strane konsultanata) u procjeni potrošnje lijekova koji se finansiraju iz sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje. Navedena aktivnost će se realizovati kontinuirano.

Sporazum o obezbjeđivanju sredstava za rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu, koji su dana 13.09.2017.godine potpisali ministar zdravlja dr Kenan Hrapović, predsjednik sindikata zdravstva pri Uniji slobodnih sindikata dr Vladimir Pavićević i predsjednica Sindikata zdravstva u Savezu sindikata Crne Gore dr Ljiljana Krivokapić, definisano je rješavanje stambenih potreba zaposlenih u zdravstvu, a Vlada Crne Gore je obezbijedila iznos od 400.000,00 eura godišnje, za period 2018-2020. godine. Osim

Sporazumom definisanih 1,2 miliona eura u naredne tri godine, počela je isplata i preostalog duga od 602.000,00 eura iz prethodnog perioda.

U toku je izgradnja dva stambena objekta, jedan u Podgorici i Nikšiću. Predmetni stambeni objekti broje 167 stambenih jedinica, u kojima će 97 zdravstvenih radnika Podgorice i 70 zdravstvenih radnika Nikšića riješiti svoje stambeno pitanje.

Cijene kvadrata stambenih jedinica se u Podgorici kreće oko 670 eura, a u Nikšiću zajedno sa podrumskim prostorom oko 540 eura, uz značajno učešće stambene zadruge, kako bi cijena ostala na tom nivou.

U Direkciji za projekte u zdravstvu u 2017.godini realizovane su sledeće ključne aktivnosti:

Kandidovani su projekti javnih zdravstvenih ustanova na Jedinственu listu prioriteta Nacionalne investicione komisije. Projekti Ministarstva zdravlja u sektoru društvenih djelatnosti su: Tretiranje otpadnih medicinskih voda u Kliničkom centru Crne Gore, Korišćenje obnovljivih izvora energije u snabdijevanju električnom energijom i Rekonstrukcija prostora za obezbjeđenje uslova za funkcionisanje regionalnog Instituta za tropske bolesti. Prva dva su ušla na užu listu ključnih prioriteta infrastrukturnih projekata. Ministarstvo zdravlja će sredstva za projekat Rekonstrukcija prostora za obezbjeđenje uslova za funkcionisanje regionalnog Instituta za tropske bolesti pokušati da obezbijedi trilateralan projekat prekogranične saradnje Italija-Albanija-Crna Gora.

UNDP Projekat „Jačanje sistema zdravstva u Crnoj Gori“ - Ministarstvo zdravlja je tražilo podršku UNDP-a za uvođenje informacionog sistema u KCCG. Nakon sprovedenih aktivnosti, predstavnici UNDP-a su pripremili Konceptualnu analizu za razvoj IZIS-a sa preporukama za dalji razvoj zdravstvenog informacionog sistema, koja je dana 28.03.2017.godine prezentovana Ministarstvu zdravlja, Fondu za zdravstveno osiguranje i Kliničkom centru Crne Gore. Analizom je, pored ostalog, ukazano na neophodnost sistemskog pristupa u daljem razvoju IZISa, te je data preporuka o potrebi izrade sveobuhvatne Analize cjelokupnog sistema iz koje bi proistekla Strategija Integralnog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS) i na kraju sveobuhvatni projektni dokument za razvoj IZIS-a odnosno za dalju podršku reforme sistema zdravstvene zaštite.

S tim u vezi, na zahtjev Ministarstva zdravlja, Kancelarija UNDP-a je pripremila Projektni dokument „Jačanje sistema zdravstva u Crnoj Gori“ i tekst Sporazuma o zajedničkom finansiranju između programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Vlade Crne Gore, koji su razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 30.juna 2017.godine. Sporazum je potpisan od strane Ministarstva zdravlja i UNDP-a dana 12.07.2017.godine. Projekat je započeo sa realizacijom početkom avgusta mjeseca 2017.godine i realizovao se shodno dinamici predviđenoj Projektom.

Svjetska banka - Projekat Energetska efikasnost u Crnoj Gori – dodatno finansiranje (MEEP -AF)Projekat Energetska efikasnost u Crnoj Gori – dodatno finansiranje (MEEP AF) ima za cilj poboljšanje energetske karakteristika u zdravstvenim objektima. MEEP AF je nastavak implementacije projekta "Energetska efikasnost u Crnoj Gori" (MEEP), u okviru kojeg je energetski unaprijeđeno 15 javnih objekata (9 obrazovnih i 6 zdravstvenih). Za realizaciju MEEP AF-a obezbijedena su sredstva u iznosu od 5 miliona eura po osnovu kredita koje je Vlada Crne Gore dobila od Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Projekat je počeo u martu 2014. godine, sa rokom završetka 30. mart 2018. godine. U okviru MEEP AF-a, radovi su u cjelosti izvedeni u 6 zdravstvenih ustanova, i to: OB Cetinje i Kotor, DZ Cetinje i Kotor, Institut za bolesti djece KCCG i KCCG (u dijelu adaptacije termo-tehničkih i elektro instalacija i zamijenjena je fasadna bravarija na glavnoj zgradi). U domovima zdravlja

Nikšić, Kolašin, Andrijevića i zdravstvenoj stanici Petnjica, završeni su radovi na adaptaciji termo-tehničkih instalacija sa elektro instalacijama. Radovi su počeli krajem avgusta 2016. godine i završeni su do 15.10.2016. godine, kada je grijanje u svim objektima pušteno u rad. U 2017. godini zamijenjena je fasadna bravarija na glavnoj zgradi Kliničkog centra Crne Gore. Započeto je izvođenje građevinsko-zanatskih i elektro radova u domovima zdravlja Nikšić, Kolašin i Andrijevića i zdravstvenim stanicama Petnjica i Murino.

U cilju izrade Plana za uspostavljanje sistema za upravljanje energijom u objektima u nadležnosti Ministarstva zdravlja, Ministarstvu ekonomije je dostavljen spisak javnih zdravstvenih ustanova sa utroškom energenata za 2016. godinu.

Svjetska banka - Projekat Energetska efikasnost u Crnoj Gori 2 (MEEP 2) - U septembru 2017. godine, inicirani su pregovori sa Svjetskom bankom oko obezbjeđenja dodatnih sredstava u iznosu od 6 miliona eura za primjenu mjera energetske efikasnosti u drugim zdravstvenim objektima (u zavisnosti od raspoloživog budžeta do 18 zdravstvenih objekata biće energetska unaprijeđeno). Početak novog projekta planiran je za sredinu 2018. godine.

ERASMUS - Projekat "Unapređenje studijskih programa u Crnoj Gori u oblasti prava, menadžmenta i ekonomije javnog zdravlja i medicinske informatike" Ministarstvo zdravlja je jedan od crnogorskih partnera na projektu "Unapređenje studijskih programa u Crnoj Gori u oblasti prava, menadžmenta i ekonomije javnog zdravlja i medicinske informatike" (engl. Enhancement of study programs in Public Health Law, Health Management, Health Economics and Health Informatics in Montenegro). Osnovni ciljevi projekta obuhvataju: unapređenje i modernizaciju nastavnih planova i programa u oblastima javnog zdravlja (prava, menadžmenta i ekonomije javnog zdravlja i medicinske informatike) na različitim nivoima studija u Crnoj Gori (od osnovnih do doktorskih studija); unapređenje kompetencija i vještina nastavnog osoblja na crnogorskim univerzitetima kroz širenje savremenih modela i metoda nastave u javnom zdravlju koji odgovaraju raznolikostima i specifičnostima nacionalnih i EU praksi u javnom zdravlju i sistemima medicinske zaštite; kreiranje inovativnih pristupa u nastavi i edukaciji u oblasti javnog zdravlja, kroz razvoj ICT modernizovane Nacionalne Platforme za Edukaciju i Istraživanje u Javnom zdravlju; jačanje internacionalizacije crnogorskih ustanova visokog obrazovanja, povećanje vidljivosti i prepoznatljivosti nastavnog kadra kao i pozicioniranje crnogorskih univerziteta u međunarodnim mrežama univerziteta u oblasti javnog zdravlja; jačanje svijesti o zdravstvenoj prevenciji i promociji javnog zdravlja.

Partneri na projektu su sljedeći ugledni evropski univerziteti i institucije:

- Univerzitet u Heildebergu, Njemačka
- „National and Kapodistrian University of Athens“, Grčka
- Univerzitet u Debrecinu, Mađarska
- Univerzitet za medicinske nauke, medicinsku informatiku i tehnologije, Austrija

Partneri iz Crne Gore su:

- Univerzitet Donja Gorica (koordinator)
- Univerzitet Crne Gore
- Univerzitet Mediteran
- Institut savremenih tehnologija Crne Gore
- Institut za javno zdravlje Crne Gore
- Ministarstvo zdravlja Crne Gore
- Ministarstvo prosvjete Crne Gore

Projekat se implementira kroz sedam radnih paketa, od kojih je jedan pripremi (WP1), tri su razvojna radna paketa (WP2, WP3 i WP4), i tri radna paketa podrške. Sve

aktivnosti iz projekta moraju biti vidljive na način da se pojedinačno prave posebni izvještaji sa fotografijama na formi koja je usvojena od koordinatora projekta i Evropske komisije i uz tekst o događaju i fotografije postavljaju se na zvaničnom web sajtu: <http://ph-elim.net/activities/management/3rd-coordination-meeting-27-29th-june-heidelberg-germany/>

IPA Projekti: Ministarstvo zdravlje je 19.09.2017. godine, ponovilo aplikaciju za sredstva Evropske unije, u vrijednosti od 300.000 €, za projekat „Jačanje kapaciteta Ministarstva zdravlja za podršku sistema monitoringa kroz unaprjeđenje informacionog sistema u oblasti supstanci ljudskog porijekla. Cilj projekta je razvijanje informacione podrške u cilju implementacije normativnog okvira u oblasti supstanci ljudskog porijekla (krv, organi, tkiva, ćelije), kao i uspostavljenje registra u skladu sa propisanim normativnim okvirima za oblasti supstanci ljudskog porijekla.

INTERREG IPA CBC PROJEKTI: U januaru mjesecu 2017.godine u okviru projekta IPA AdrihelathMob koji je Ministarstvo zdravlja realizovalo u saradnju sa 15 partnera iz 8 zemalja izvršeno je uručenje defibrilatora za potrebe Aerodroma Podgorica. Vrijednost defibrilatora je oko 22 hiljade eura. U okviru ovog projekta mapirane su zdravstvene ustanove, kao i set zdravstvenih usluga za pružanje brze i efikasne zdravstvene zaštite stranim turistima.

U okviru IPA INTERREG programa (CBC) Crna Gora-Bosna i Hercegovina-Hrvatska, Ministarstvo zdravlje je u saradnji sa Federalnim ministarstvom Bosne i Hercegovine i Zavodom za telemedicinue Republike Hrvatske apliciralo sa projektom NeurNet čiji cilj je da riješi problem tretmana pacijenata sa epilepsijom i epilepsijom u naprednom stadijumu kao i pacijente sa Parkinsonovom bolešću. Alchajmerovu bolest. Ugovor je potpisan 15.10.2017.godine i otpočete su aktivnosti na implementaciji projekta. Obaveze su realizovane shodno planu i predviđenim aktivnostima za prvi period izvještavanja – 15.10.2017 – 14.01.2018. godine.

Projekat ima za cilj da ponudi rešenje problema za pacijente sa epilepsijom i epilepsijom u naprednom stadijumu kao i pacijente sa Parkinsonovom bolešću uspostavljanjem mreže koja će da omogući audio-vizuelnu komunikaciju, daljinsku dijagnozu, razmjenu medicinskih podataka, mišljenja drugog mišljenja, konsultacije i druge medicinske usluge između referentnih centara i bolnica u realnom vremenu. Izlazi ove mreže su poboljšanje zdravstvenih usluga ponuđenih pacijentima, transfer i implementacija ekspertize i najboljih praksi za bolnice u regionu, izgradnja kapaciteta bolnica, smanjenje transporta pacijenata i poboljšanje njihovog kvaliteta života. Planirana je nabavka EEG aparata sa softverom za EEG analizu, neurološke stanice i serverski sistem ukupne vrijednosti 70.000€. Oprema će biti instalirana (po jedan aparat) u Opštoj bolnici Bar i Kliničkom centru Crne Gore. Obuka doktora i medicinskog osoblja i razmjena iskustava u ovoj oblasti.

5.6. ODJELJENJE ZA POLITIKE SPRJEČAVANJA ZLOUPOTREBE DROGA

U Odjeljenju za politike sprječavanja zloupotrebe droga obavljaju se poslovi koji se odnose na: praćenje primjene nacionalnih strateških dokumenata, deklaracija, konvencija, smjernica i standarda iz ove oblasti; koordinaciju oblasti smanjenja potražnje droga; neposrednu saradnju i komunikaciju sa EU ekspertima za politike droga; aktivnosti vezano za nacionalnu bazu podataka i izvještavanju referentnih međunarodnih tijela za politike sprečavanja zloupotrebe droga: Kancelarije za drogu i kriminal Ujedinjenih nacija (UNODC), Komisije za droge (CND), Evropskog centra za monitoring droga i zavisnosti od droga (EMCDDA), Savjeta Evrope (Grupa Pompidu); nadležni direktorat Evropske komisije;

koordinaciju izrade izveštaja za EMCDDA i podataka za Reitox; uspostavljanje i održavanje saradnjesa relevantnim institucijama u skladu sa Evropskom strategijom za droge i ostalim međunarodnim dokumentima i nacionalnim strateškim ciljevima; obavljanje stručnih i administrativnih poslova za Državni savjet za sprečavanje zloupotrebe droga.

U skladu sa defisanim mjerama i obavezama iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24, Odjeljenje za politike droga je zaduženo da obavlja poslove jedinice za podatke i informacije o drogama po standardima Evropske agencije za droge i da učestvuje u radu ove agencije, kao njena kontakt jedinica u Crnoj Gori, a u svijetlu budućeg članstva Crne Gore u EU agencijama. U tom cilju prikupljeni su i objedinjeni propisani podaci i informacije iz oblasti sprečavanja zloupotrebe droga, od svih institucija i ustanova, koje imaju nadležnosti i aktivnosti u ovoj oblasti.

- Odjeljenje je obavilo predviđeni segment koordinacije oblasti 8 u pregovaračkom poglavlju 24. Tokom 2017 godine, iako sa kadrovskim deficitom, realizovane su u potpunosti redovne i vanredne aktivnosti i ispunjene u predviđenom roku sve obaveze : po programu rada Ministarstva; iz PPCG –a; mjere iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24, aktivnosti za privremeno mjerilo 35 za poglavlje 24, redovne i vanredne obaveze koje proističu iz članstva Crne Gore u međunarodnim tijelima za politike droga.
- Izrađen je Akcioni plan za 2017-2018. godinu za nastavak sprovođenja Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020 – (sjednica Vlade od 16.02.2017)
- Pripremljen je i realizovan medija plan ministarstva iz oblasti Odjeljenja .
- Realizovane su u predviđenim rokovima, mjere iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24 u podoblasti 8, saradnja u oblasti droga”, a mjere projektovane kao dugoročno kontinuirane , bilježe stalne aktivnosti .
- Izrađeni su prilozi za sjednice Pododbora za pravdu,slobodu i bezbjednost, u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.
- Učešće i izlaganje na Pododboru za pravdu, slobodu i bezbjednost;
- Pripema dodatnih informacija o realizaciji privremenih mjerila potrebnih za video-konferenciju sa predstavnicima EK na temu stepena realizacije privremenih mjerila iz poglavlja 24 . (mjerilo broj 35)
- Sačinjen prilog za Poziciju Crne Gore za VII sastanak Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore .
- Sačinjen prilog za zasijedanje Horizontalne radne grupe za droge Evropske unije.
- U skladu sa obavezama iz poglavlja 24, za koje je zaduženo Ministarstvo zdravlja:
- Prikupljeni su i objedinjeni nacionalni podaci i informacije po indikatorima EU, za prvi nacionalni izvještaj iz oblasti droga po EU standardima
- Nacrt izvještaja predat u roku EU Agenciji na završni uvid;
- Izvršen monitoring ”Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013/2020”, što predstavlja privremeno mjerilo broj 35, za pregovaračko poglavlje 24.
- Sačinjen zveštaj o realizaciji privremenog mjerila broj 35 za Ministarstvo evropskih poslova
- Izrađen izvještaj i unijet u Portal evropskih integracija za poglavlje 24,

U Izvještaju o napretku Evropske Komisije, afirmativno je konstatovana primjena strateškog pravca, a što je u funkciji privremenog mjerila br.35, za privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja 24.

- Izrada Priloga Izveštaju o napretku EK za Crnu Goru PP24, za period jul-oktobar 2017. (oktobar 2017)
- Izrada Priloga Izveštaju o napretku EK za Crnu Goru PP24, za period 20.okt-19.jan.2017. (dec.2017.)
- Izrada priloga za Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji akcionog plana za poglavlje 24. (dec.2017)
- Koordinacija i finalizacija nacionalnih aktivnosti koje su se realizovale u okviru IPA5 projekta Evropske agencije za droge, namijenjenog državama koje su u procesu pristupanja EU.
- Učešće i prezentacija na sastanku Mini Dublin grupe, koju čine ambasadori svih država članica EU, kao i ambasadori SAD-a, Japana, Kanade, Australije, Norveške i Japana. (april 2017.)
Učešća u radu, koja proizilaze iz obaveznog članstva u međunarodnim tijelima iz oblasti politika droga:
 - Evropskom agencijom za praćenje droga i zavisnosti od droga; (EMCDDA)
 - Savjetom Evrope, Pompidu grupom; (CoE PG)
 - Kancelarijom za drogu i kriminal Ujedinjenih Nacija, (UNODC)
 - Inicijativom Paris Pact (Paric Pact Initiative)
 - Komitetom za zavisnosti od droga Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)
- Organizovan dvodnevni stručni seminar za psihijatre: "Farmakoterapija bolesti zavisnosti"- predavači UN eksperti; seminar je UN licenciran, a učestvovalo je trideset psihijatara
- Organizovano obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv droga u saradnji sa Ujedinjenim nacijama Kancelarijom za drogu i kriminal i pripremljen materijal za medije i učešće u jutarnjem TV programu
- Izrađen godišnji izveštaj iz resorne nadležnosti za UNODC
- Pripremljeno izlaganje za prvu sjednicu Upravnog odbora Tehničkog projekta IPA6 EMCDDA
- Koordinacija distribucije i prikupljanja podataka zdravstvenim ustanovama za potrebe EU istraživanja „Usluge tretmana za bolesti zavisnosti”
- Pripremljen prijedlog aktivnosti za realizaciju tokom IPA6 projekta i dostavljen EU Agenciji
- Finalizovan projekat Savjeta Evrope, Pompidu grupe iz oblasti on-line intervencija izradom inovativnog testa za samoprocjenu rizika upotrebe droga (Dudit –drughelp) i postavljen na web stranu ministarstva
- U saradnji sa Upravom Carina, organizovan regionalni skup Savjeta Evrope Pompidu grupe: "Saradnja između aerodroma u Jugoistočnoj Evropi u oblasti sprečavanja krijumčarenja droga"
- Izrađena godišnja informacija za Paris Pact
 - Državni savjet za sprečavanje zloupotrebe droga:
- Obavljeni su stručno administrativni poslovi za potrebe sjednice Državnog savjeta za sprečavanje zloupotrebe droga.
- Objedinjeni su godišnji izvještaji o realizovanim preventivnim aktivnostima od strane opštinskih kancelarija za prevenciju bolesti zavisnosti za potrebe sjednice Državnog savjeta za sprečavanje zloupotrebe droga .
- Izrađen prilog po tačkama dnevnog reda, prezentacija i izlaganje ministra za sjednicu Savjeta

- Pripremljeno uvodno obraćanje i održana prezentaciju na skupu NVO „Preporod” (dec.2017)
- Učešće na Konferenciji NVO CDT: ”Uloga zajednice u borbi protiv nasilnog ekstremizma” (31.10.2017)
- Učešće u saradnji i projektnoj aktivnosti sa Kriminalističko-policijskom akademijom iz Beograda.

Pored navedenih aktivnosti iz opisa poslova, realizovano je i sljedeće:

Aktivnosti koje proizilaze iz članstva Crne Gore u Sjeverno-atlantskom savezu (NATO)

- Članstvo i učešće u radu u NATO Komitetu za civilno planiranje u kriznim situacijama Zajednička grupa za zdravstvo, hranu i poljoprivredu (jun i okt.2017)
- Pripremljeno izlaganje ministru zdravlja na panelu održanom u KCCG „Uloga NATO-a u civilnoj i zdravstvenoj zaštiti“ na poziv Komunikacionog tima Savjeta za članstvo u NATO.
- Prikupljeni i obrađeni odgovori za NATO upitnik o strukturi zdravstvenog sistema.
- Bilateralna saradnja sa Ministarstvom zdravlja Italije
- Organizovana je posjeta delegacije Ministarstva zdravlja Italije i Konstitutivni sastanak Zajedničke komisije dva ministarstva, a u cilju primjene Memoranduma o saradnji .
- Izrađen je izvještaj o bilateralnom sastanku i dostavljen Ministarstvu zdravlja Italije na potpis.
- Učešće u Upravnom odboru Horizontalnog programa Evropska komisija/Savjet Evrope za Zapadni Balkan – Podgorica.

5.7. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

U Odjeljenju za unutrašnju reviziju obavljaju se poslovi koji se odnose na: operativno planiranje, organizovanje i izvršenje zadataka revizije, odnosno testiranje, analiziranje i ocjenjivanje svih poslovnih funkcija iz nadležnosti Ministarstva zdravlja i iz nadležnosti javnih zdravstvenih ustanovana osnovu sporazuma zaključenog između Ministra i direktora te ustanove, u skladu sa najboljom strukovnom praksom i standardima unutrašnje revizije, usklađenim sa međunarodnim standardima profesionalne prakse unutrašnje revizije i Etičkim kodeksom unutrašnjih revizora; procjenjivanje sistema, procesa i sistema unutrašnjih kontrola na osnovu upravljanja rizicima; izradu izvještaja o nalazu unutrašnje revizije sa odgovarajućim mišljenjima i ocjenama koje dostavlja ministru i odgovornom licu organizacione jedinice u kojoj je obavljena revizija; obavljanje posebne revizije na zahtjev ministra ili prema potrebi; obavljanje revizije korišćenja sredstava Evropske unije; praćenje sprovođenja preporuka navedenih u izvještajima iz predhodno obavljenih revizija; davanje savjeta i stručnih mišljenja kada se uvode novi sistemi i procedure; izradu strateškog i operativnih planova i programa rada koji su osnova za realizaciju funkcije unutrašnje revizije kao i praćenje i izvršenje istih; izradu godišnjeg izvještaja o rezultatima unutrašnje revizije; saradnju sa Sektorom za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru, što uključuje i obavezu dostavljanja godišnjeg

izvještaja; saradnju sa Državnom revizorskom institucijom, drugim državnim organima, međunarodnim i domaćim strukovnim institucijama i udruženjima; prati i predlaže edukaciju unutrašnjih revizora u skladu sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije; praćenje sprovođenja preporuka Državne revizorske institucije i obavljanje drugih poslova i zadataka iz djelokruga Odjeljenja.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva zdravlja organizaciono je uspostavljeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva zdravlja, broj 11-21/2017 od 19. aprila 2017. godine.

U Odjeljenju za unutrašnju reviziju su sistematizovana 2 radna mjesta, rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju i stariji unutrašnji revizor.

Radno mjesto rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju popunjeno je Rješenjem broj 11-38/2017-31 od 6. oktobra 2017. godine, dok je procedura popunjavanja radnog mjesta stariji-a unutrašnji-a revizor-ka započeta u 2017. godini i još traje.

U 2017. godini donijeti su sljedeći dokumenti:

1. Povelja unutrašnje revizije (potpisali ministar i rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju),
2. Strateški plan rada unutrašnje revizije za period 2018-2020. godine,
3. Godišnji plan rada unutrašnje revizije za 2018. godinu,
4. Godišnji plan za kontinuiranu profesionalnu obuku i stručno usavršavanje unutrašnjih revizora u Ministarstvu zdravlja u 2018. godini.

Povelja unutrašnje revizije definiše svrhu, ovlašćenja i odgovornosti Odjeljenja za unutrašnju reviziju, prirodu odnosa funkcionalnog izvještavanja rukovodstva od strane rukovodioca Odjeljenja i daje ovlašćenja za pristupanje dokumentaciji, evidencijama, zaposlenima i sredstvima od značaja za obavljanje revizije.

Strateški plan rada unutrašnje revizije predstavlja strategiju aktivnosti Odjeljenja za unutrašnju reviziju u periodu na koji se odnosi i odražava viziju razvoja unutrašnje revizije.

Godišnji plan rada unutrašnje revizije se donosi na osnovu definisane strategije unutrašnje revizije i zasnovan je na prvoj godini strateškog perioda.

Potpisan je Sporazum o prestanku povjeravanja poslova unutrašnje revizije, broj 401-15/2017 od 20. novembra 2017. godine i broj 01-20145/1 od 28. novembra 2017. godine, između Ministarstva zdravlja i Ministarstva finansija, čime je prestao da važi Sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije broj 01-1978/3 i 05-6593/3 od 21. juna 2012. godine, kojim je Ministarstvo zdravlja povjerilo poslove unutrašnje revizije Odjeljenju za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija. Pored navedenog, Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u izvještajnom periodu pružalo konsultantske usluge u postupcima donošenja internih procedura.

6. IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE ZA 2017. GODINU

UVOD

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, shodno Zakonu o zdravstvenom osiguranju, vrši javna ovlašćenja u rješavanju o pravima i obavezama iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Fond ima svojstvo pravnog lica, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Statutom. Ovom odredbom zakonodavac je Fondu dao određenu samostalnost i autonomiju u izvršavanju tih javnih ovlašćenja.

Organi upravljanja Fondom su Upravni odbor i direktor.

Poslovi koje obavlja Fond su sljedeći:

- Sprovodi zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom;
- Učestvuje u sprovođenju zdravstvene politike u vezi sa obaveznim zdravstvenim osiguranjem;

U vršenju ovih poslova saraduje sa Ministarstvom zdravlja i Vladom Crne Gore, kao i drugim organima i institucijama koje su nadležne i imaju odgovornost za obezbjeđivanje i stvaranje uslova za ostvarivanje zdravstvenog osiguranja; obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine o zakonitom ostvarivanju tih prava i pruža potrebnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštiti njihovih interesa; vodi evidenciju o ostvarenim pravima osiguranih lica iz obaveznog zdravstvenog osiguranja; utvrđuje prioritete u finansiranju zdravstvene zaštite iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja; zaključuje ugovore sa davaocima zdravstvenih usluga; utvrđuje kriterijume za utvrđivanje cijena zdravstvenih usluga obuhvaćenih obaveznim zdravstvenim osiguranjem, određuje cijene zdravstvenih usluga i način plaćanja; obezbjeđuje sprovođenje međunarodnih ugovora o obaveznom zdravstvenom osiguranju; donosi godišnji program zdravstvene zaštite, godišnji plan javnih nabavki za zdravstvene ustanove čiji je osnivač država, usvaja nacrt godišnjeg finansijskog plana i završni račun sa izveštajem o poslovanju; vrši kontrolu izvršenja ugovora, cijena zdravstvenih usluga i kontrolu trošenja sredstava od strane davalaca zdravstvenih usluga sadržanih ugovoru o pružanju zdravstvenih usluga; razmatra stanje u oblasti zdravstvenog osiguranja i predlaže mjere za efikasno funkcionisanje zdravstvenog osiguranja u državi; sprovodi postupak javnih nabavki za potrebe zdravstvenih ustanova čiji je osnivač država;

Saglasno navedenom, Fond donosi godišnje programe rada, predlaže finansijske planove i donosi opšte akte za ostvarivanje prava osiguranih lica.

Organizacija Fonda za zdravstveno osiguranje

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je samostalna finansijska institucija čije stručne, administrativne, pravne, ekonomske i druge poslove obavlja stručna služba.

Broj zaposlenih u Fondu dan 31.12.2017. godine je 197 službenika odnosno namještenika, od čega 116 sa visokom stručnom spremom.

Većina procesa rada u Fondu informatički je podržana.

Stručna služba Fonda za zdravstveno osiguranje organizovana je u Centrali Fonda i u 22 područne jedinice/filijale.

Organizaciona struktura:

- ✓ Sektor za zdravstveno osiguranje i pravne poslove
- ✓ Sektor za zdravstvenu zaštitu
- ✓ Sektor za kontrolu
- ✓ Sektor za ekonomske poslove za zdravstvenu djelatnost
- ✓ Sektor za javne nabavke za potrebe fonda i javnih zdravstvenih ustanova
- ✓ Sektor za informacione tehnologije i razmjenu podataka integralnog informacionog sistema zdravstva
- ✓ Odjeljenje za internu reviziju
- ✓ Služba za odnose sa javnošću
- ✓ Služba za opšte i kadrovske poslove
- ✓ Služba za finansije
- ✓ Područne jedinice/filijale Fonda

Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje u 2017. godini

U toku 2017. godine Fond za zdravstveno osiguranje je obavljao sve poslove iz svoje nadležnosti u cilju obezbjeđivanja ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja osiguranika, uz racionalno trošenje sredstava obveznika uplate doprinosa.

Sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja i način finansiranja zdravstvene zaštite u Crnoj Gori zasniva se na generacijskoj uzajamnosti i solidarnosti u prikupljanju sredstava, kao i na pravičnosti u upotrebi tih sredstava kako bi se obezbijedio jednak pristup zdravstvenim uslugama i neophodna pokrivenost stanovništva zdravstvenim osiguranjem.

Iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruje cca 622.159 osiguranih lica prema Programu zdravstvene zaštite za 2017.g.-procjena Instituta za javno zdravlje.

Shodno Strategiji zdravstvene politike u Crnoj Gori do 2020.godine, težilo se podizanju kvaliteta zdravlja građana Crne Gore i poboljšanja zdravstvenog sistema u okviru raspoloživih finansijskih sredstava.

Fond za zdravstveno osiguranje se aktivno uključio u reformske procese i sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje jedan je od nosilaca reforme u oblasti zdravstva.

Pored toga, predstavnici Fonda za zdravstveno osiguranje uključeni su u pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj Uniji, kao članovi radnih grupa za:

- Pregovaračko poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba;
- Pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika
- Pregovaračko poglavlje 5 – Javne nabavke;
- Pregovaračko poglavlje 7 – Pravo intelektualne svojine;
- Pregovaračko poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji;
- Pregovaračko poglavlje 18 – Statistika;
- Pregovaračko poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja;

Zakonska i podzakonska regulativa

S obzirom da je 01. februara 2016.godine stupio na snagu novi Zakon o zdravstvenom osiguranju te da su u toku 2017. godine izvršene izmjene i dopune istog zakona, shodno zakonskim ovlaštenjima, donijeto je više podzakonskih akata, kojima su unapređena i proširena prava osiguranih lica, a to su: Pravilnik o izmjenama Pravilnika o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala, Pravilnik o upućivanju osiguranih lica na liječenje u inostranstvo i Pravilnik o evropskoj kartici zdravstvenog osiguranja.

Pri izradi podzakonskih akata Fond je uspostavio saradnju sa NVO koje prate problematiku lica sa invaliditetom i sagledavao njihove zahtjeve i dio inkorporirao u donijete akte.

Pravilnikom o upućivanju osiguranih lica na liječenje u inostranstvo definisana je mogućnost davanja predloga za upućivanje na liječenje u inostranstvo:

-po međudržavnom sporazumu u državama sa kojima je Crna Gora zaključila ugovor o socijalnom osiguranju, a koji predviđaju mogućnost upućivanja na liječenje (upućivanje se vrši u Hrvatsku, Italiju, Austriju i Sloveniju).

-u zdravstvene ustanove u inostranstvu sa kojima je Fond za zdravstveno osiguranje zaključio ugovore uz prethodnu saglasnost Ministarstva zdravlja kao i

-upućivanje u zdravstvene ustanove sa kojima Fond nema zaključen ugovor obzirom da te zdravstvene ustanove nijesu pokazale interes zbog malog broja pacijenata koji se u njih upućuju.

Pravilnikom o evropskoj kartici zdravstvenog osiguranja bliže je definisana evropska kartica zdravstvenog osiguranja kao isprava na osnovu koje osigurana lica Fonda, za vrijeme privremenog boravka na teritoriji druge države članice Evropske unije i Evropskog ekonomskog prostora ostavaruju pravo na zdravstvene usluge, čije se pružanje iz medicinskih razloga ne može odložiti.Razlozi za donošenje ovog Pravilnika nalaze se u dokumentu programa pristupanja Crne Gore-PPCG 2016-2018. godine.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o javnim nabavkama, koji je donijet i stupio na snagu u 2017. godini, donijeto je Pravilo za postupanje Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore prilikom sprovođenja postupka nabavke male vrijednosti i pravilo za postupanje Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore prilikom sprovođenja postupka hitnih nabavki.

Predstavnici Fonda za zdravstveno osiguranje su tokom 2017.godine imali aktivno učešće u pripremi predloga nove Liste lijekova od strane Ministarstva zdravlja, koju je donijela Vlada u decembru 2017. godine.Rad je podrazumijevao stavljanje odnosno skidanje lijekova sa Liste lijekova, utvrđivanje Osnovne i Doplatne liste lijekova sa parametrima koje ih determinišu, utvrđivanje indikacija i cijena lijekova.

Donijeta je Odluka o zdravstvenoj knjižici („Sl. List CG“ br. 3/2018) kojom je propisan sadržaj, obrazac, način izdavanja i druga pitanja u vezi sa elektronskom karticom zdravstvenog osiguranja.

U toku 2017. godine donijet je određeni broj odluka, cjenovnika i to: Odluka o utvrđivanju radnog vremena br. 01-2194 od 31.03.2017. godine, Odluka o donošenju Programa zdravstvene zaštite za 2017. godinu, Odluka o Planu javnih nabavki Fonda za zdravstveno osiguranje za nabavku medicinskih sredstava za potrebe JZU za 2018. godinu, Odluka o izboru davalaca zdravstvenih usluga koji nijesu obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, Odluka o izboru davalaca stomatološke zdravstvene zaštite u 2017.godini, Odluka o izboru isporučilaca medicinsko-tehničkih pomagala koji nijesu

obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova za 2017.godinu, Odluka o rasporedu sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje za 2017. godinu, Odluka o rasporedu sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje za 2018. godinu, Cjenovnik medicinsko tehničkih pomagala sa Liste pomagala.

Takođe, izrađen je i određen broj instrukcija i uputstava JZU i područnim filijalama Fonda, a sve u cilju dosljedne primjene zakonske i podzakonske regulative.

Ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u 2017. godini

Shodno odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Fond je u toku 2017.godine zaključio ugovore sa davaocima zdravstvenih usluga u cilju obezbijedivanja utvrđenog obima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Zaključeni su ugovori – aneksi ugovora o pružanju specijalističko – konsultativne, dijagnostičke i bolničke zdravstvene zaštite sa davaocima usluga obuhvaćenih Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova i to sa:

- 18 domova zdravlja, sedam opštih bolnica, tri specijalne bolnice (SB za plućne bolesti „Dr Jovan Bulajić“ Brezovik, SB za psihijatriju Kotor i SB za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Ćuković" Risan), Kliničkim centrom Crne Gore, Institutom za javno zdravlje, Zavodom za hitnu medicinsku pomoć i Zavodom za transfuziju krvi;
- Opštom bolnicom Meljine zaključen je ugovor o pružanju zdravstvenih usluga iz oblasti opšte hirurgije sa traumatologijom, interne medicine, ORL, ginekologije i akušerstva, usluga mamografije i usluge kolonoskopije sa uzimanjem biopsije i anestezijom u okviru skrininga kolorektalnog karcinoma, osiguranim licima sa područja opštine Herceg Novi. Takođe, ugovoreno je pružanje usluga zbog liječenja hitnih stanja osiguranim licima koja se zbog privremenog boravka zateknu na području opštine Herceg Novi i pružanju usluga liječenja u hiperbaričnoj komori i usluga fizikalne medicine za kardiološku rehabilitaciju (nakon infarkta miokarda i nakon kardiohirurških operacija) svim osiguranim licima Fonda;
- Institutom „dr Simo Milošević“ Igalo zaključen je ugovor o pružanju usluga specijalizovane medicinske rehabilitacije;
- Zdravstvenom ustanovom Apoteke Crne Gore „Montefarm“ zaključen je ugovor o snabdijevanju osiguranih lica lijekovima i medicinskim sredstvima na recept;
- Rudo Montenegro Podgorica zaključen je ugovor o isporuci medicinsko-tehničkih pomagala;
- SB „Codra“ ugovoreno je pružanje zdravstvene usluga osiguranim licima iz sledećih oblasti – djelatnosti: opšte hirurgije, vaskularne hirurgije, torakalne (grudne) hirurgije, oftalmologije, urologije, ortopedije za procedure: operacije kuka i koljena i liječenje artroze, koja obuhvata usluge prvog i kontrolnog pregleda ortopeda i usluge hiperbarične oksigene terapije (HBO), koja obuhvata prvi pregled i kontrolne preglede u toku terapije;
- 60 privatnih apotekarskih ustanova odnosno sa 167 privatnih apoteka, zaključeni su ugovori za obezbjedjivanje i izdavanje lijekova na recept osiguranim licima Fonda.

Takođe su za 2017.godinu, shodno važećoj zakonskoj regulativi, zaključeni ugovori-aneksi ugovora sa davaocima usluga koji nijesu obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova.

Shodno navedenim ugovorima privatne zdravstvene ustanove su pružale usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite - specijalističko/konsultativne i dijagnostičke usluge; usluge iz oblasti interne medicine - usluge reumatologije; usluge iz oblasti oftalmologije, za osigurana lica sa područja opština Podgorica, Danilovgrad, Kolašin, Bar, Ulcinj, Berane, Andrijevića, Petnjica i Nikšić (za Nikšić samo za djecu do 15 godina), ambulantne usluge, prvi i ponovni pregled i određivanje dioptrije; usluge iz oblasti ginekologije, za usluge asistiranim reproduktivnim tehnologijama postupkom vantjelesne oplodnje; usluge iz oblasti patohistologije i usluge iz oblasti radiološke dijagnostike – MR; Zatim, za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite – bolnička zdravstvena zaštita iz djelatnosti oftalmologije za operacije zadnjeg segmenta oka; za usluge obezbjeđivanja i isporuke medicinsko-tehničkih pomagala: očna pomagala, slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora, pomagala za disanje i pomagala kod šećerne bolesti.

U cilju praćenja realizacije ugovora i ostvarenja indikatora rada, Fond je tokom 2017.g. vršio kontinuirane analize o obimu, vrsti i vrijednosti pruženih usluga u zdravstvenim ustanovama iz Mreže i privatnim zdravstvenim ustanovama, sa kojima ima zaključen ugovor.

Ugovori za pružanje usluga stomatološke zdravstvene zaštite

U 2017.godini, nastavljena je registracija osiguranika kod izabranih stomatologa u ambulantama koje su sklopile ugovore sa Fondom, čija je informatička podrška za registraciju osiguranika omogućena još polovinom 2012.godine, produženi su ugovori iz 2015.godine i sačinjeni aneksi ugovora do kraja marta 2017.godine. Po javnom pozivu Fonda krajem 2016.godine, upućenog davaocima stomatološke zdravstvene zaštite koji nijesu obuhvaćeni Zdravstvenom mrežom, za dostavljanje prijave za zaključivanje ugovora o pružanju usluga stomatološke zdravstvene zaštite osiguranim licima Fonda za 2017. godinu, od 01.04.2017.godine zaključeni su ugovori sa 179 stomatoloških ambulanti u Crnoj Gori, od kojih su 167 ambulanti izabranih doktora stomatologije, 8 stomatoloških ambulanti za pružanje usluge ortodoncije i 4 ambulante za pružanje usluga izabranog doktora stomatologije i usluga ortodoncije. U septembru 2017.godine, poslije žalbenog postupka, na osnovu rješenja Ministarstva zdravlja, zaključen je ugovor sa još jednom ambulantom izabranog doktora stomatologije. U toku 2017.godine raskinut je ugovor sa tri stomatološke ambulante, na njihov zahtjev, tako da je na kraju 2017. godine u ugovornom odnosu sa Fondom ukupno 177 stomatoloških ambulanti.

Ugovori sa zdravstvenim ustanovama u R. Srbiji i drugim državama

Fond za zdravstveno osiguranje je u 2017. godini nastavio dugogodišnju ugovornu saradnju sa svim zdravstvenim ustanovama u Republici Srbiji, sa kojima ima zaključene ugovore o pružanju zdravstvenih usluga. Ugovori su obnovljeni sa Kliničkim centrom Srbije, Institutom za kardiovaskularne bolesti „Dedinje“, Vojno medicinskom akademijom, Institutom za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“, KBC „Zvezdara“, Institutom za neonatologiju, Institutom za onkologiju i radiologiju Srbije, Univerzitetom dječijom klinikom u Tiršovoj, Ginekološkom akušerskom klinikom „Narodni front“, Kliničkim centrom Kragujevac, Specijalnom bolnicom za liječenje bolesti štitaste žlezde „Čigota“ Zlatibor, za pružanje usluga iz djelokruga rada ovih zdravstvenih ustanova, po predlogu konzilijuma Kliničkog centa Crne Gore. Ugovorna saradnja je nastavljena i sa PZU

„MB Gamma trade“ – očnom protetikom, koja takođe pruža najsavremenije metode liječenja u domenu očne protetike.

Takođe, u 2017. godini su vođene aktivnosti i na zaključivanju novih ugovora sa javnim zdravstvenim ustanovama Republike Srbije, u cilju formalno-pravnog uokvirivanja faktičke saradnje koja je i do sada postojala, obzirom da su osiguranici Crne Gore liječeni na osnovu uputnice Fonda. Ugovori su na osnovu prethodno dobijene saglasnosti Ministarstva zdravlja, zaključeni sa sledećim ustanovama: Zavod za psihofiziološke poremećaje i govornu patologiju „Dr Cvetko Brajović“ Beograd, Stomatološki fakultet Beograd, Specijalna bolnica za rehabilitaciju i ortopedsku protetiku Beograd, Institut za reumatologiju Beograd, Institut za transfuziju krvi Beograd, Klinika za neurologiju i psihijatriju dece i omladine Beograd, Institut za molekularnu genetiku i genetski inženjering Beograd, Institut za mentalno zdravlje Beograd, Institut za onkologiju Sremska Kamenica, Klinički centar Vojvodine Novi Sad.

Ugovor o pružanju zdravstvenih usluga je zaključen i sa Institutom za fonetiku i govornu patologiju „Dr Đorđe Kostić“ Beograd, koja nije ustanova u javnom zdravstvenom sistemu Srbije, zbog potreba za ovom vrstom zdravstvenih usluga naših osiguranika.

Upućivanje osiguranih lica za stanja i oboljenja koja ne mogu da se liječe ili dijagnostikuju u zdravstvenim ustanovama Crne Gore vrši se na predlog nadležnog konzilijuma Kliničkog centra Crne Gore, u skladu sa propisanim načinom i postupkom. Ukoliko liječenje oboljenja ili dijagnostička metoda ne može da se sprovede u zdravstvenim ustanovama Republike Srbije, osiguraniku se predlaže liječenje u drugim državama.

Nastavljena je saradnja sa Bolnicom „Acibadem Healthcare Group“ u Istanbulu, u Turskoj. U navedenu ustanovu, u najvećem broju, upućivana su osigurana lica za dijagnostičku uslugu – PET CT, s tim da je određen broj osiguranih lica upućivan i za uslugu stereotaksične biopsije, presađivanja koštane srži, presađivanja dijela jetre i dr. U protekloj godini je nastavljena dobra poslovna saradnja sa Kliničkim centrom „Rebro“ Zagreb, uglavnom iz oblasti transplantacionih procedura za jetru, koštanu srž i predtransplantacione procedure vezane za transplantaciju bubrega, kao i za podršku transplantacijama bubrega koje se obavljaju u Kliničkom centru Crne Gore od srodnih donora, i dr. Nastavljena dobra poslovna saradnja sa bolnicom „Malteser Krankenhaus St. Franziskus Hospital“ u Flensburgu, za hematoonkološke pacijente radi transplantacije koštane srži, kao i u drugim zdravstvenim ustanovama u Njemačkoj u kojima se uspješno liječe hematoonkološki pacijenti mlađeg uzrasta.

Bitna novina je da je Fond uspostavio uspješnu saradnju sa Institutom Rizoli u Bolonji, Univerzitetkom bolnicom u Frankfurtu, Klinikom Adžibadem u Turskoj i Institutom za bolesti djece-Beograd u vezi sa liječenjem djece od malignih oboljenja neuroblastom, osteosarkom, leukemije, limfoma. U saradnji sa Konzilijumom ljekara Kliničkog centra Crne Gore opredjeljuju za liječenje u neku od ovih zdravstvenih ustanova.

Aktivnosti na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja

Fond za zdravstveno osiguranje je nosilac aktivnosti na definisanju, primjeni i implementaciji novog modela plaćanja zdravstvene zaštite na sekundarnom i tercijarnom nivou, tačnije na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja. U toku 2017. god. nastavljene su aktivnosti na daljoj realizaciji Projekta uvođenja DRG.

Uvođenjem odabranog modela za plaćanje akutnog bolničkog liječenja - Australijska verzija dijagnostički povezanih terapijskih grupa – DRG sistem klasifikacije verzije 6.0 ostvariće se: veća transparentnost u finansiranju u skladu sa stvarnim rezultatima rada

bolnica, bolja alokacija sredstava između davaoca zdravstvenih usluga i bolji kvalitet zdravstvenih usluga u okviru raspoloživih sredstava.

Na sjednicama Upravnog komiteta, koji je nosilac upravljačke strukture na Projektu, donijeto je više odluka i zaključaka vezanih za realizaciju Projekta, a održavani su i sastanci sa opštim bolnicama i SB Risan u cilju ukazivanja na benefite uvođenja DRG kao novog modela plaćanja, a što se prije svega odnosi na grupisanje bolnički liječenih pacijenata, povezivanje podataka o pacijentima s troškovima bolnice, poređenje obima rada bolnica uzimajući u obzir složenost slučajeva koje te bolnice liječe, podizanje stepena motivacije bolnica za smanjenje troškova, unapređenje sistema interne kontrole troškova i pravilnije raspodjele sredstava među bolnicama.

Redovno su praćeni podaci o ažurnosti vođenja kompletne procedure od DRG evidencije do konačne verifikacije i pokazateljima, koji su dobijeni na osnovu analize uspješno grupisanih i verifikovanih DRG evidencija u opštim bolnicama i SB Risan, kako bi obuhvat DRG evidencija odgovarao broju ispisanih bolesnika i kako bi se obezbjedio set podataka neophodnih za izračun vrijednosti koeficijenta odnosno utvrđivanje DRG cijena.

Projekat uvođenja sistema plaćanja akutnog bolničkog liječenja po DRG je u završnoj fazi i u opštim bolnicama i SB Risan od 01.01.2018. godine definisana je obaveza ispostavljanja testnih faktura od strane opštih bolnica, paralelno sa postojećim načinom fakturisanja, kako bi se 2018.godina, kao testni period, iskoristila za dalju nadogradnju i otklanjanje eventualnih grešaka kod evidencije i fakturisanja po DRG modelu.

Kontrola obračuna zarada zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama

Fond je sistemom uzorka prije isplata zarada zaposlenim u javnim zdravstvenim ustanovama vršio svakomjesečno kontrolu obračuna zarada iz dostavljene strukture sloga koja je propisana i usaglašena sa Ministarstvom finansija. Poseban akcenat kod kontrole dat je na kontrolu prekovremenog i dopunskog rada, u cilju smanjenja broja zaposlenih koji su obuhvaćeni prekovremenim radom i smanjenja broja časova u propisanim okvirima, a sve u cilju ograničavanja ovih izdataka. Rezultati ove kontrole su pravilnost i jednoobraznost obračun zarada u javnim zdravstvenim ustanovama, uz poštovanje važeće pravne regulative koja definiše ovu oblast, prvenstveno Zakona o radu, Zakona o zaradama u javnom sektoru, Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, OKU i GKU za zdravstvenu djelatnosti i drugo.

Naknada štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja

Na osnovu podataka koje područne jedinice i filijale Fonda prikupljaju od zdravstvenih ustanova, Ministarstva unutrašnjih poslova, nadležnih sudova i dr. organa, obrađuju se predmeti i po osnovu njih upućuju se zahtjevi osiguravajućim društvima za naknadu štete po osnovu povrede osiguranika zadobijenih u saobraćajnim nezgodama i po osnovu povreda na radu.

Odsjek za pravne poslove Fonda je u 2017. godini pokrenuo 90 postupaka naknade štete odnosno naknade troškova pružene zdravstvene usluge koja je posljedica povrede osiguranog lica usljed upotrebe motornog vozila, od kojih je 57 okončano, a 33 su u toku. Procesuiranje novih postupaka naknade štete podrazumijeva pripreme radnje, u smislu prikupljanja obavještenja i potrebne dokumentacije, upućivanje zahtjeva za dostavljanje zapisnika o uviđaju saobraćajne nezgode prema mjesno nadležnim organizacionim jedinicama

Uprave policije i/ili osnovnom državnim tužilaštvu, kao i upućivanje regresnih zahtjeva prema osiguravajućim društvima. Od 57 okončanih postupaka izvršena je uplata za 21 postupak (zahtijevana vrijednost: 18.021,04 eura; uplaćeno ukupno 12.774,49 eura (umanjenja zbog doprinosa osiguranika saobraćajnoj nezgodi), od čega 9.646,11 eura u 2017. i 3.128,38 eura početkom 2018. godine), dok je 36 postupaka obustavljeno iz razloga što nema osnova za podnošenje regresnog zahtjeva ili je regresni zahtjev odbijen od strane osiguravajućeg društva. Od preostala 33 postupka koja su u toku, za 13 su upućeni regresni zahtjevi prema konkretnom osiguravajućem društvu po kojem osnovu se očekuje naknada štete u ukupnom iznosu od 25.538,87 eura, dok se za 20 postupaka čekaju zapisnici o uviđaju saobraćajne nezgode.

Međunarodni sporazumi o socijalnom osiguranju

U toku 2017. godine nastavljene su aktivnosti na sklapanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju, u dijelu koji uređuje način ostvarivanja zdravstvene zaštite građana Crne Gore za vrijeme boravka u inostranstvu, odnosno inostranih građana u Crnoj Gori. Po osnovu bilateralnih sporazuma odvija se redovna poslovna saradnja sa fondovima za zdravstveno osiguranje država u okruženju, kao i sa drugim inostranim kasama osiguranja na obezbjeđivanju ostvarivanja prava osiguranih lica koja borave u inostranstvu, kao i na naknadu troškova po osnovu pruženih zdravstvenih usluga. Pored redovnih poslova, značajnije aktivnosti u 2017. godini su:

- učestvovanje u delegaciji Ministarstva zdravlja na pregovorima na zaključenju Dogovora o korišćenju Evropske kartice zdravstvenog osiguranja sa Velikim Vojvodstvom Luksemburga,
- rad na primjeni Dogovora o korišćenju Evropske kartice zdravstvenog osiguranja sa Velikim Vojvodstvom Luksemburga, koja je stupila na snagu 1.06.2017.godine,
- rad na primjeni Sporazuma o socijalnom osiguranju sa SR Slovačkom, koji je stupio na snagu 1.07.2017. godine,
- učestvovanje u delegaciji Ministarstva zdravlja na razgovorima sa organom za vezu SR Srbije u vezi primjene Sporazuma o socijalnom osiguranju,
- učestvovanje u delegaciji Ministarstva zdravlja na razgovorima sa organom za vezu Republike Austrije u vezi primjene Sporazuma o socijalnom osiguranju.

Jačanje sistema unutrašnje finansijske kontrole

U proteklom periodu aktivnosti Fonda bile su usmjerene na uspostavljanje i dogradnju postojećeg sistema kontrole i uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u skladu sa Strategijom unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru u Crnoj Gori i Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru.

Fond na osnovu svojih ovlašćenja, definisanih Zakonom o zdravstvenom osiguranju, vrši kontrolu sprovođenja ugovorenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, kontrolu propisivanja i potrošnje lijekova na recept u skladu sa Listom lijekova koji se izdaju na teret sredstava Fonda, kontrolu ispunjenja ugovorenih obaveza privatnih zdravstvenih ustanova i isporučioaca medicinsko tehničkih pomagala, sa kojima Fond ima sklopljen ugovor, kontrolu sprovođenja ugovora sa privatnim stomatološkim ordinacijama i drugo.

U Fondu su za određene procese izrađena interna pravila i procedure, objedinjene u Pravilnik internih procedura, koje će koristiti rukovodioci i zaposleni kao osnovu za

finansijsko upravljanje i kontrolu. Takođe, u kontinuitetu se radi na donošenju i preispitivanju podzakonskih akata, koji bliže definišu ostvarivanje prava osiguranih lica Fonda i na preispitivanju i usaglašavanju cjenovne politike, a sve u cilju racionalnog trošenja javnih sredstava. U skladu sa zakonom, Fond je dostavio Direktoratu za centralnu harmonizaciju u Ministarstvu finansija godišnji izvještaj za 2017. godinu o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola.

Unutrašnja revizija

Odjeljenje za unutrašnju reviziju je obavljalo svoje aktivnosti saglasno usvojenom Strateškom planu za period 2017-2019 godine i Godišnjem planu za 2017. godinu. Godišnjim planom za 2017 godinu planirane su četiri revizije, tri redovne i jedna *ad hoc* revizija. Revizijski tim je završio ukupno 2 planirane revizije, "Revizija upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo" i "Revizija pripreme plana javnih nabavki". Planirana revizija "Revizija poslovanja područne jedinice Kotor" završena je do nacrtu izvještaja za koji će konačan izvještaj biti gotov u prvom kvartalu 2018. U istom periodu biće urađena i ad-hoc revizija za kojom se pojavila potreba u 12 mjesecu 2017. godine, a odnosi se na poslovanje iz domena područnih jedinica.

Konačni izvještaji unutrašnje revizije za sve završene revizije dostavljeni su subjektima revizije, zajedno sa Akcionim planovima. U istim je dato osam preporuka i njihovo sprovođenje je u toku.

Unutrašnja revizija je na polju profesionalnog razvoja izvršila sve aktivnosti koje su bile predviđene planom i programom stručnog osposobljavanja za 2017 godinu.

Eksterna revizija i nadzor

Izvršene su tri revizije od strane Državne revizorske institucije (DRI), od kojih je jedna u funkciji revizije završnog računa budžeta Crne Gore za 2016. godinu i dvije cjelovite revizije. Revizija u funkciji revizije završnog računa budžeta Crne Gore za 2016. godinu izvršena je dijelom u Ministarstvu finansija, a dijelom u Fondu. Osnovni predmet revizije bili su izdaci koji su realizovani sa pozicije 4630- Otplata obaveza iz prethodnog perioda, a kao uzorak su uzeti svi zahtjevi za plaćanje za otplatu obaveza za bolovanje i otplatu obaveza za poreze i doprinose JZU iz ranijeg perioda u ukupnom iznosu od 20.642.713,65 € kao i ostali izdaci koje je direktno realizovalo Ministarstvo finansija po osnovu sudskih presuda u iznosu od 73.279,90 €. Kontrolom je utvrđeno da za svaki izdatak postoji validna dokumentacija. Data je konstatacija da se izdaci u iznosu od 3.211.309,04 € odnose na tekuće obaveze za bolovanje, koje dospjevaju u 2016. godini i traženo je izjašnjenje Fonda. Fond je dostavio izjašnjenje i dokaze iz kojih se vidi da su nadležna ministarstva (Ministarstvo finansija i Ministarstvo zdravlja) zahtjevala od Fonda da izvrši procjenu svih neizmirenih obaveza do kraja tekuće 2016. godine, u svrhu donošenja rebalansa budžeta.

Revizija „ Planiranje javnih nabavki medicinske opreme“ odnosila se na više subjekata revizije: Ministarstvo zdravlja, Fond i jedan broj zdravstvenih ustanova. Radi se o regionalnom projektu, koji je sproveden uz pomoć Evropskog revizorskog suda i Nacionalne kancelarije za reviziju Švedske. Subjekti revizije su 7 zemalja koje su kandidati za EU, od kojih je jedan subjekt Crna Gora. Turska je odustala tako da je revizija izvršena u 6 zemalja kandidata za EU. Radi se o reviziji uspješnosti i ista metodologija u vršenju revizije je primjenjena kod svih 6 zemalja.

U toku postupka revizije od Fonda su zahtjevani podaci i dokumentacija, koja se odnosila na period od 4 godine. Preliminarni Izveštaj je dostavljen u julu, na koji su svi subjekti revizije imali obavezu da dostave izjašnjenje u odnosu na date konstatacije i ocjene. Fond je dostavio izjašnjenje i komentare na određene konstatacije i ocjene, što je djelomično prihvaćeno od strane DRI. Konačni izvještaj je dostavljen u septembru. U Izveštaju su date preporuke, ocjene i konstatacije subjektima revizije, od kojih se dvije preporuke odnose na Fond. Generalna ocjena DRI je da postoje slabosti u sistemu planiranja nabavki medicinske opreme i da se planiranje javnih nabavki ne sprovodi na uspješan način. Akcenat je na planiranju i sa tom ocjenom su se složili svi subjekti revizije.

Povodom prezentovanja nalaza iz konačnog izvještaja o reviziji uspjeha „Planiranje javnih nabavki medicinske opreme u Crnoj Gori“ organizovana je javna Konferencija 28. septembra 2017. godine u Podgorici, kojoj su prisustvovali: predstavnik Evropskog revizorskog suda, predstavnik Nacionalne kancelarije za reviziju Švedske, predstavnici DRI, predstavnici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, Odbora za zdravstvo rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, predstavnici subjekata revizije – Ministarstvo zdravlja, Fond za zdravstveno osiguranje, KCCG, DZ Podgorica, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore, predstavnici NVO „Institut Alternativa“ i predstavnici medija. Svi subjekti revizije su bili u obavezi da dostave plan aktivnosti za realizaciju preporuka. Fond je plan aktivnosti dostavio 09.11.2017. godine za realizaciju jedne preporuke, koja se odnosi na to da Fond treba ranije da donese odluku o rasporedu sredstava Fonda, kako bi se proces planiranja javnih nabavki kod Fonda i JZU obavio u zakonskom roku (do 31.01.2017. godine). Druga preporuka se odnosila da Fond treba da u saradnji sa Ministarstvom zdravlja vrši analizu i procjenu alternativa, da li je učinkovitije vršiti nabavku opreme ili ugovorom sa privatnim zdravstvenim ustanovama obezbjediti pružanje usluga pacijentima. Za ovu preporuku nismo dostavili plan aktivnosti jer nije u nadležnosti Fonda da vrši nabavku opreme niti procjene vezano za nabavku, već isključivo ugovaranje zdravstvenih usluga koje se ne mogu obezbjediti u javnom zdravstvenom sistemu.

Revizija informacionog sistema Fonda za zdravstveno osiguranje ima karakter revizije informacionog sistema u skladu sa Međunarodnim standardima za vrhovne revizorske institucije (ISSAI) i INTOSAI Priručnikom za vršenje IT revizije za vrhovne revizorske institucije. Preporuke navedene u Konačnom izvještaju o reviziji informacionog sistema Fonda za zdravstveno osiguranje, odnose se na uvođenje dodatnih mjera i procedura koje će doprinijeti većem stepenu sigurnosti i bezbjednosti podataka, u skladu sa zakonskim rješenjima. Preporuke se donose u skladu sa odredbama Zakona o informacionoj bezbjednosti, odnosno Uredbom o mjerama informacione bezbjednosti. U tom okviru definisane su specifične procedure i metodologije za sprovođenje brojnih aktivnosti, iz čega i proizilazi najveći broj preporuke DRI.

U slučaju IS FZOCG, u svakodnevnom radu i za sve poslovne procese postoje interne procedure i pravila koja se poštuju i po kojima se obavljaju dnevne aktivnosti. Usklađivanje ovih procedura, njihova verifikacija i prilagođavanje metodologiji koju propisuje zakonski okvir, osnovna je obaveza FZOCG, prema preporukama DRI.

Od strane Odjeljenja za inspeksijski nadzor Ministarstva javne uprave, izvršene su 2 inspeksijske kontrole po različitim predmetima.

Od strane Ministarstva unutrašnjih poslova-Direktorata za vanredne situacije, Direkcija za inspeksijski nadzor izvršila je nadzor u Centrali Fonda sa aspekta primjene Zakona o zaštiti i spašavanju i Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima.

Analize i informacije

1. Izveštaj o radu i poslovanju Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore za 2016. godinu;
2. Izveštaj o liječenju u zdravstvenim ustanovama van sistema zdravstva Crne Gore (bolničko liječenje, kontrola i dijagnostika) za period od 01.01. do 31.12.2016.godine;
1. 3. Analiza realizacije ugovora zaključenih sa zdravstvenim ustanovama van Zdravstvene mreže (privatne zdravstvene ustanove) za pružanje specijalističko-konsultativnih dijagnostičkih i bolničkih zdravstvenih usluga od 01.01. - 31.12.2016.godine;
3. Analiza ostvarivanja prava na privremenu spriječenost za rad (analiza morbiditetnog apsentizma) za period 01.01 – 31.12.2016. godine;
4. Analiza realizacije ugovora zaključenih sa isporučiocima medicinsko tehničkih pomagala za period 01.01.2016.-31.12.2016.godine;
5. Izveštaji o realizaciji ugovora sa javnim zdravstvenim ustanovama za 2016.godinu (pojedinačni izveštaji za 18 domova zdravlja, 7 opštih bolnica i 3 specijalne bolnice kao i objedinjene izveštaje na nivou domova zdravlja i na nivou bolnica);
6. Ostvarenje indikatora rada na nivou 18 domova zdravlja;
7. Analiza potrošnje lijekova u zdravstvenim ustanovama Crne Gore za period 2012-2016.godine;
8. Analiza potrošnje lijekova u opštim bolnicama za period 2012-2016.godine;
9. Analiza potrošnje lijekova u opštim bolnicama po indikatorima za period 2012-2016.godine i
10. Analiza potrošnje lijekova i medicinskih sredstava, koji se propisuju i realizuju preko recepta, distribuiraju preko ZUA CG „Montefarm“, a finansiraju iz sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje za period 2014-2016.godine;
11. Analiza ostvarivanja prava na putne troškove u cilju ostvarivanja zdravstvene zaštite u ustanovama na teritoriji Crne Gore.
Najveći dio urađenih analiza i izveštaja služi kao osnov za dalje obavljanje potrebnih kontrola i poboljšanja rezultata rada.

Javne nabavke

Na osnovu Plana javnih nabavki za 2017. godinu, a u skladu sa zakonskim propisima, Fond je centralizovano vršio nabavke medicinskih sredstava i medicinske opreme (po Planu nabavke medicinske opreme Ministarstva zdravlja Crne Gore) za potrebe svih ili više javnih zdravstvenih ustanova (JZU), nabavke goriva i energenata za potrebe svih JZU i nabavke za potrebe Fonda.

Po Planu javnih nabavki za 2017. godinu raspisano je 53 postupka javnih nabavki, od čega je 6 postupaka objavljeno krajem 2016.godine, a 47 u 2017.godini. Od 53 raspisana postupka javnih nabavki po Planu javnih nabavki za 2017.godinu raspisan je 31 postupak javnih nabavki za nabavku medicinskih sredstava, 5 za nabavku medicinske opreme za potrebe JZU, 3 postupka javnih nabavki goriva i energenata za potrebe svih JZU i Fonda, 1 postupak javne nabavke za usluga uvoza, špedicije, skladištenja i distribucije medicinskih sredstava za potrebe JZU i 13 postupaka javnih nabavki za potrebe Fonda.

Od ukupno 53 postupka javnih nabavki, 49 postupaka je u formi otvorenih javnih nadmetanja, 3 u formi okvirnog sporazuma, a 1 u formi pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje.

Po osnovu 39 postupaka javnih nabavki koji su realizovani (u potpunosti ili djelimično) u 2017. godini zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti od 8.279.997,22 €. Postupci javnih nabavki koji su pokrenuti 2017.godine, a nijesu okončani do kraja tekuće godine (10 postupaka), biće okončani u 2018. godini. Za 4 postupka javnih nabavki, koji su pokrenuti u 2017. godini je donešena odluka o obustavljanju postupka javne nabavke, iz razloga što nije dostavljena nijedna ispravna ponuda.

U 2017. godini okončano je i 9 postupaka javnih nabavki koji su raspisani po Planu javnih nabavki iz 2016. godine, od kojih su, na osnovu 8 postupaka javnih nabavki zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 2.656.480,35 €, dok je 1 postupak javnih nabavki obustavljen, iz razloga što nije dostavljena nijedna ispravna ponuda.

U 2017. godini zaključeni su i pojedinačni (godišnji) ugovori na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma iz 2012., 2013., 2014. i 2015. godine za nabavku medicinskih sredstava iz oblasti laboratorije za potrebe javnih zdravstvenih ustanova Crne Gore u ukupnoj vrijednosti od 3.336.633,36 €.

Od ukupno 62 postupka javnih nabavki koji su pokrenuti krajem 2016. i u 2017. godini, a okončani u 2017. godini, 47 je realizovano u potpunosti ili djelimično, 10 će biti okončano u 2018. godini, a za 5 je donešena odluka o obustavljanju postupka javne nabavke. Fond je, na osnovu navedenih postupaka javnih nabavki, zaključio 124 ugovora.

Ukupna vrijednost zaključenih ugovora u 2017. godini, po osnovu sprovedenih postupaka javnih nabavki, iznosi 14.273.110,93 €.

Aktivnosti na području kontrole i ograničavanja potrošnje lijekova

U toku 2017.godine vršena je redovna kontrola faktura apoteka ZUA CG „Montefarm“ na mjesečnom nivou koja podrazumijeva i odbijanje svakog nepravilno realizovanog lijeka dakle, neprihvatanje recepata i to: lijekovi koji nijesu na Listi, koji idu na teret sredstava Fonda; lijekovi, koji jesu na Listi lijekova, ali ne i za indikaciju koja je utvrđena Listom lijekova; lijekovi koji su fakturisani u većoj količini od propisane; lijekovi koji su van Liste lijekova realizovani po odobrenju Komisije za lijekove Fonda, ali u količini ili obliku drugačijem od odobrenog ili lijekovi koji su van Liste lijekova realizovani bez odobrenja Komisije za lijekove Fonda.

Shodno Odluci o mreži zdravstvenih ustanova, Fond je nakon završenog javnog poziva za obezbjeđivanje lijekova na recept osiguranicima Fonda, sklopio ugovor sa 167 privatnih apoteka. Realizacija lijekova na recept u privatnim apotekama je započeta 01.10.2017.godine i za izdate lijekove na recept osiguranicima dostavljaju se fakture Fondu. Kroz kontrolne mehanizme implementirane u informacioni sistem Fonda, vrši se redovna kontrola faktura na mjesečnom nivou iz privatnih apoteka koja podrazumijeva i automatsko odbijanje svakog nepravilno realizovanog lijeka odnosno neprihvatanje recepata i to: za lijekove koji nijesu na Listi, lijekove koji nijesu predmet ugovora, lijekove koji su predmet ugovora ali ne i za indikaciju koja je utvrđena Listom, lijekovi koji su predmet ugovora ali po cijeni koja je različita od ugovorene.

U skladu sa instrukcijama Ministarstva zdravlja, nastavljena je i u 2017. godini primjena ograničenja broja kutija na mjesečnom nivou za oko 150 lijekova koji se nalaze na Listi lijekova, a isto je realizovao IT Sektor Fonda.

U skladu sa Godišnjim planom redovnih kontrola za 2017. godinu, vršena su kontrole kroz IS Fonda kao i neposredna kontrola u JZU i državnim apotekama, koje su se odnosile na propisivanje lijekova sa Osnovne liste lijekova u javnim zdravstvenim ustanovama na primarnom nivou, koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Fonda; propisivanje i izdavanje lijekova u skladu sa važećim Pravilnikom o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova; propisivanje antibiotika na recept/nalog; kontrola u KC CG koja se odnosila na primjenu lijekova sa Osnovne Liste lijekova i po odobrenjima Komisije za lijekove Fonda i Ministarstva zdravlja Kontrola cijena fakturisanih lijekova od strane privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima zaključen ugovor je automatska jer je cjenovnik lijekova i medicinskih sredstava informatički podržan.

Kontrola izvršenja ugovora kod davaoca zdravstvenih usluga

Fond vrši kontrolu sprovođenja ugovorenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, ispunjenje ugovorenog obima pruženih usluga, ispunjenje indikatora u cilju praćenja rada davaoca zdravstvenih usluga, usaglašenost ekonomsko-finansijske dokumentacije sa medicinskom dokumentacijom, kontrolu aplikacije *Izbor doktora* i svih izvještaja koji su uspostavljeni u okviru medicinsko informacionog sistema (MIS-a) u PZZ i opštim bolnicama, kontrolu rada privatnih stomatoloških ordinacija, kontrolu ispostavljenih faktura, propisivanja i potrošnje lijekova na recept u skladu sa Listom lijekova koji se izdaju na teret sredstava Fonda.

Izvršene kontrole imaju važnu ulogu u smislu monitoringa nad procesom zdravstvene zaštite. Takođe, pored finansijskog efekta organizovane i obavljene kontrole imaju važnu ulogu u smislu ukazivanja na obavezno zakonito poslovanje zdravstvenih ustanova, kao i na praćenje ispunjavanja ugovornih obaveza kroz obim i sadržaj pruženih, evidentiranih i fakturisanih usluga, edukativni karakter po pitanju evidencije usluga i korišćenja cjenovnika zdravstvenih usluga Fonda, a sve u cilju ostvarivanja prava osiguranih lica na zdravstvenu zaštitu u skladu sa definisanim zakonskim i podzakonskim aktima.

Vršena je kontrola ispunjenja ugovorenih obaveza privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima sklopljen ugovor, sa posebnim akcentom na kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza u PZU „Codra“ i PZU „Hipokrat“.

Obavljeno ukupno 345 kontrola zdravstvenih ustanova koje su u ugovornom odnosu sa Fondom, od čega 140 u privatnim stomatološkim ambulancama. Ukupan finansijski efekat obavljenih kontrola, na osnovu nađenih nepravilnosti, urađenih izvještaja o izvršenim kontrolama i izrečenih mjera je umanjeње iznosa faktura i obaveza Fonda u iznosu od 168.061,59 €.

Objedinjena registracija i naplata doprinosa -Projekat UCG

Uvođenjem Jedinственe poreske prijave (JPR), shodno Zakonu o objedinjenoj registraciji stavljena je van snage prijava i odjava na zdravstveno osiguranje. Shodno zakonu, Fond za zdravstveno osiguranje je jedan od korisnika podataka Centralnog registra koji se vodi u Poreskoj upravi.

Fond za zdravstveno osiguranje ima ustanovljenu svoju bazu osiguranika, koja se jednim dijelom sastoji od podataka o osiguranicima i obveznicima uplate doprinosa koje preuzima od Poreske uprave iz CROO, a jednim dijelom od podataka o osiguranicima za čiju je evidenciju nadležan Fond (lica koja su u pritvoru, na izdržavanju kazne zatvora, crnogorski

državljeni koji imaju prebivalište u Crnoj Gori i stranci sa odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori, koji nijesu osigurani po drugom osnovu, osiguranici koji su osigurani na osnovu međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju, izbjegla i raseljena lica isl). Od uspostavljanja CROO (mart 2010. godine) nije obezbijeđen automatski prenos podataka o osiguranicima i obveznicima uplate doprinosa iz Poreske uprave u bazu osiguranika i obveznika Fonda, pa se ažuriranje baze Fonda podacima koji pristižu iz Poreske uprave u proteklom periodu vršilo isključivo po pojedinačnim slučajevima i samo za one osiguranike koji su dolazili radi ovjere zdravstvenih knjižica u PJ Fonda, što je imalo za posledicu kako kašnjenje u evidencijama tako i neažurnost same baze podataka.

Iz tog razloga, kao i iz razloga što je Statutom Fonda utvrđeno da se ostvarivanje prava osiguranih lica Fonda vrši prema mjestu prebivališta, u toku 2017. godine odrađeno je niz aktivnosti u pravcu automatizacije prenosa podataka iz Poreske uprave u bazu osiguranika Fonda, sinhronizacije sa podacima iz Centralnog registra stanovništva MUP-a u pogledu podataka o prebivalištu, na osnovu kojih će se u narednom periodu referencirati nadležna PJ kao i podataka o umrlim licima. Konačna realizacija ovog projekta predviđeno je da se završi početkom 2018. godine.

Projekat objedinjene registracije i naplate poreza i doprinosa i sistema izvještavanja podrazumijeva i stvaranje evidencije i izvještavanje o izvršenim uplatama ne samo po obvezniku plaćanja poreza i doprinosa, već i za svakog osiguranika posebno. Međutim još uvijek korisnici sistema ne dobijaju podatke od Poreske uprave o uplatama, koji se odnose na njihovu djelatnost, što otežava proces rada u Fondu kod ostvarivanja prava. Na refundaciju naknade za bolovanje i sl.

Sa Poreskom upravom radi se na prelaznom rješenju - kreiranju posebnog izvještaja na aplikaciji Poreske uprave (slično postojećem pristupu CROO) preko koje bi Fond imao uvid u podatke o zadnjoj uplati doprinosa za zdravstveno osiguranje sa kompletnim IOPPD obrascima uz informaciju o eventualno neraspoređenim uplatama.

Aktivnosti Sektora za IT i razmjenu podataka u Integralnom informacionom sistemu zdravstva

Shodno izmjenama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje koji su stupili na snagu 11.04.2017. godine, Sektor za IT FZO je sa nadležnim službama Poreske uprave i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG) realizovao projekat automatskog preuzimanja podataka o nezaposlenim licima i njihovim članovima iz evidencije ZZZCG koja nisu ostvarivala novčanu naknadu, a za koja je prije zakonskih izmjena obveznik podnošenja Jedinственe poreske prijave (JPR) u Centralni registar obveznika i osiguranika (CROO) bio ZZZCG. Sa ZZZCG na FZO preregistrovano je oko 140 hiljada osiguranika, od čega su 45 hiljada bili nosioci osiguranja, a 96 hiljada njihovi članovi. Takođe, u okviru istog projekta je informatički podržana evidencija svih lica koja svojstvo osiguranika ostvaruju na osnovu člana 6 stav 2 Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenom osiguranju („Sl. list CG“ br. 22/17) kao i njihov prenos u nadležni registar Poreske uprave.

U toku 2017. godine uspostavljena je automatska sinhronizacija baze osiguranika Fonda sa nadležnim registrima u državi: Centralni registar stanovništva (podaci o preminulima i o prebivalištu) i Centralni registar obveznika i osiguranika (podaci o prijavi na zdravstveno osiguranje). Na ovaj način, i uz ostale sprovedene aktivnosti, namjera je da baza

osiguranika Fonda za zdravstveno osiguranje ostvari izuzetno visok stepen ažurnosti u pogledu podataka bitnih za kreiranje i vođenje zdravstvene politike u Crnoj Gori.

U okviru aktivnosti na razvoju portala eZdravlje i elektronskih servisa koji se koriste ili će se koristiti od strane pacijenata, poseban segment odnosio se na obezbjeđivanje infrastrukture i razvoj posebnog sistema “SMS Gateway” namijenjenog automatskom slanju poruka, u smislu obavještenja, dostavljanja pristupnih parametara i uputstava za korišćenje elektronskih servisa.

U cilju unapređenja dostupnosti i povećanja kvaliteta pružanja zdravstvene zaštite, IT sektor Fonda za zdravstveno osiguranje razvio je i u koordinaciji sa domovima zdravlja uveo novi sistem zakazivanja posjeta kod izabranog doktora putem elektronskog servisa eZakazivanje.

Uvođenje novog modela centralnog zakazivanja specijalističkih pregleda u opštim bolnicama i podrška Projektu uvođenja ovog modela u Kliničkom centru kroz nadogradnju sistema u domovima zdravlja.

Do kraja su sprovedene aktivnosti na optimizaciji hardverkih i serverskih kapaciteta potrebnih za opsluživanje IZIS-a, u cilju smanjenja broja potrebnih licenci za ORACLE platformu. U tom dijelu izvršena je nabavka dodatnih baznih licenci sa dodatnim opcijama za sigurnost i monitoring sistema, čime je u ovom trenutku sistem u potpunosti licenciran i speman za planirana proširenja.

Sa uspjehom je i u potpunosti realizovan Projekat “Sa receptom u privatne apoteke” – umrežavanje privatnih apoteka u jedinstveni zdravstveni informacioni sistem, što predstavlja nastavak aktivnosti koje sprovodi IT sektor Fonda u cilju informatizacije svih segmenata zdravstvenog sistema, kroz kontinuiran razvoj i unapređenje IZIS-a.

U okviru postojeće platforme razvijeni su servisi i moduli (WebService), koji obezbjeđuju apsolutnu interoperabilnost zdravstvenog informacionog sistema sa externim sistemima. Na ovaj način stvorene su pretpostavke za integraciju svih vrsta informacionih sistema sa postojećim IZIS-om.

Uveden je novi elektronski servis eRecept, koji pacijentima i osiguranicima Fonda za zdravstveno osiguranje, putem portala eZdravlje, pruža informacije o receptima koji su aktivni, kao i o receptima koji su realizovani u poslednjih 6 mjeseci. Ovo rješenje predstavlja uvod u sledeću fazu unapređenja zdravstvenog informacionog sistema – isključivanje štampane verzije recepta.

Završene aktivnosti na uvođenju elektronskog servisa eNalaz. Na portalu eZdravlje laboratorijski nalazi dostupni su pacijentima na nivou Doma zdravlja Podgorica, a u narednoj godini planirana je implementacija za pacijente iz svih domova zdravlja u Crnoj Gori.

Do faze testiranja, dakle završne faze doveden je Projekat digitalnog potpisivanja elektronskog recepta (od strane doktora i farmaceuta), što stvara pretpostavke za isključivanje štampane verzije recepta iz zdravstvenog sistema Crne Gore. Ovo u skladu sa činjenicom da je i putem elektronskog potpisivanja obezbijeđeno poštovanje svih zakonskih normi iz ove oblasti.

Takođe do testne (završne) faze doveden je Projekat uvođenja laboratorijskog informacionog sistema u DZ Podgorica. Ljekarima putem IS PZZ, a pacijentima putem online pristupa portalu eZdravlje. Pored toga i sve ostale benefite koje donosi informatizacija ovog segmenta: kontrole, evidencije, statistiku, uštede, efikasnost, planiranje, upravljanje i dr. Nakon puštanja u rad LIS-a u DZ Podgorica, nastaviće se sa kontinuiranim aktivnostima uvođenja ovog sistema u svim domovima zdravlja u Crnoj Gori.

Uveden je sistem za enkripciju podataka prilikom komunikacije sa udaljenim lokacijama "TrusPoint Gateway", koji omogućava veći stepen zaštite, sigurnosti i autentičnosti podataka koji se preuzimaju sa udaljenih lokacije. To u skladu sa preporukama DRI koja se odnosi na informacionu bezbjednost.

Informatizacija specijalnih bolnica i njihova integracija u zdravstveni informacioni sistem bila je jedna od primarnih aktivnosti IT sektora tokom 2017. godine. Ovo je projekat od velikog značaja za zdravstveni sistem, gdje se uskoro očekuje puna implementacija, odnosno puštanje sistema u produkciju, u specijalnim bolnicama Dobrota, Risan i Brezovik.

Povezivanje IZIS-a sa Farmaceutskom komorom u dijelu evidencije i unosa faksimila za farmaceute, što po novim zakonskim rješenjima spada u nadležnost ove institucije. Uvedene su automatske procedure mapiranja faksimila sa komunikacionom šifrom zdravstvenog radnika u informacionom sistemu. Na isti način obezbijediće se informatička podrška Ljekarskoj i Stomatološkoj komori.

Započete su aktivnosti na pripremi projekta uvođenja elektronske kartice zdravstvenog osiguranja, što za rezultat ima završeno projektno rješenje u tehničkom dijelu, na osnovu kojeg u 2018. godini započinje realizacija pojedinih segmenata i ukupnog Projekta.

Priprema IS Fonda za primjenu nove osnovne i doplatne liste lijekova, što će u narednoj godini biti nastavljeno u smislu sprovođenja aktivnosti i u drugim djelovima IZIS-a (IS PZZ, IS MNF, IS PA) na koje se odražavaju izmjene u skladu sa novom Listom lijekova.

Kadrovski i opšti poslovi

U 2017. godinio drađeno je ocjenjivanje državnih službenika odnosno namještenika za 2016. godinu, donijeta su rješenja o ocjenjivanju i izvršen je unos kroz kadrovski informacioni sistem (KIS),

Izvršena je izmjena i dopuna važećeg Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Fonda za zdravstveno osiguranje (br. 01-4910 od 25.07.2017. godine),

Shodno članu 149 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, donijet je Kadrovski plan za 2017. godinu,

U prvom kvartalu 2017. godine, urađen je Izvjestaj o sprovođenju plana integriteta iz 2016. godine, u kojem je naznačen stepen realizacije mjera iz Plana integriteta i statusa rizika za izvještajni period 01.01.-31.12.2016. godine,

U toku 2017. godine, 17 službenika Fonda za zdravstveno osiguranje prisustvovali su na obukama/seminarima koji su organizovani od strane Uprave za kadrove, od kojih su 4 službenika prisustvovala i obukama koje su organizovane od strane Instituta za sertifikovane računovođe Crne Gore, Udruženja unutrašnjih revizora u javnom sektoru i drugih institucija u saradnji sa Ministarstvom finansija.

Seminari su održani na sljedeće teme:

1. Centralna kadrovska evidencija –CKE
2. Od ideje do uspješno realizovanog projekta
3. Predstavljanje projekta "Engleski jezik i profesionalne vještine u javnoj upravi Crne Gore"
4. Primjena izmjena i dopuna Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru
5. Izrada Kadrovskog plana
6. Priprema i izrada planova unutrašnje revizije sa osvrtom na izvještavanje
7. Računovodstvo i revizija kao faktor unapređenja uspješnosti poslovanja
8. Praktična vježba na primjeru obavljanja konkretne revizije

9. Računovodstvena profesija u funkciji održivog razvoja

Primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama

U toku 2017 godine Fondu za zdravstveno osiguranje je dostavljeno 39 zahtjeva za slobodan pristup informacijama kojim je tražen pristup različitim informacijama. NVO sektor je podnio 37 zahtjeva, dok su 2 zahtjeva podnijela fizička lica. Po svim zahtjevima odobren je pristup informacijama koje su bile u posjedu Fonda za zdravstveno osiguranje, s tim da su odbijeni zahtjevi koji su se odnosili na informacije kojima Fond nije raspolagao.

Dostavljene informacije na zahtjev drugih subjekata

Na zahtjev Poslaničkog kluba Demokrate, dostavljeni su podaci, informacije i dokumenti za period od 10 godina po više osnova, a odnosili su se na podatke o opredijeljenim sredstvima za stomatologiju za period 2006-2017. godina, prihode za isti period, kontrolu izvršenja ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga, pokriće deficita prije i poslije 2010. godine i drugo.

Saradnja sa NVO sektorom

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je u NVO sektoru prepoznao partnera, koji može doprinijeti razvijanju zdravstvenog osiguranja kroz davanje predloga u kreiranju prava osiguranih lica i podizanju njihovog kvaliteta. Saradnja je konkretizovana kroz davanje inicijativa i učestvovanje u izradi pravilnika Fonda u oblasti ostvarivanja prava na medicinsko-tehnička pomagala i specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju. Takođe, predstavnici nevladinih organizacija koje zastupaju interese roditelja djece oboljele od karcinoma uzeli su aktivno učešće u kreiranju rješenja za izbor inostranih zdravstvenih ustanova prilikom upućivanja djece oboljele od karcinoma na liječenje van Crne Gore. Saradnja se odvijala i kroz učešće predstavnika Fonda na svim skupovima, okruglim stolovima i drugim sastancima na kojima je razmatrana problematika lica sa invaliditetom. Fond je prepoznao potrebu međusobnog informisanja i konsultovanja sa NVO sektorom u cilju doprinosa u donošenju kvalitetnog pravnog okvira kojim se uređuje ostvarivanje prava „osjetljivih“ kategorija osiguranika, prije svega djece, lica sa invaliditetom i drugo.

Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u vezi Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije

U skladu sa članom 71.Zakona o sprečavanju korupcije, Fond za zdravstveno osiguranje je u martu 2016.godine donio Plan integriteta koji sadrži mjere kojima se sprečavaju mjere i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije i obezbjeđuje povjerenje i rad Fonda.

Takođe, u aprilu mjesecu 2016.godine, Fond za zdravstveno osiguranje je potpisao Memorandum o saradnji sa Centrom za monitoring i istraživanje (CEMI), koji ima za cilj saradnju na projektima zaštite prava pacijenata i sprečavanja korupcije u zdravstvenom sistemu, i to u okviru projekta “Liječenje zdravstvenog sistema Crne Gore” podržanog kroz

program “Criminal justice civil society program – CJCS” koji je finansiran od strane Ambasade SAD u Podgorici, i u okviru projekta “Sistem zdravstvene zaštite i prava pacijenata u Crnoj Gori – osvajanje povjerenja građana” koji je finansiran od strane Evropske unije posredstvom Delegacije EU u Crnoj Gori. U 2017. godini Fondu je dostavljen upitnik od strane CEMI-ja sa pitanjima koja su dio projekta “Sistem zdravstvene zaštite i prava pacijenata u Crnoj Gori- Osvajanje povjerenja građana”. Pitanja su formulisana u skladu sa dobijenim podacima iz istraživanja javnog mnjenja, podacima koji su dobijeni iz sprovedenih fokus grupa sa korisnicima zdravstvenih usluga, kao i podacima iz dubinskih intervjua sa zdravstvenim radnicima.

Aktivnosti na izradi projekta „Elektronska kartica zdravstvenog osiguranja – eKZO“

Fond je decembra mjeseca 2017. godine pripremio Projekat „Kartica zdravstvenog osiguranja – e-KZO“. Cilj projekta je osavremenjavanje i optimiziranje organizacije zdravstvenog sistema i sistema zdravstvenog osiguranja u Crnoj Gori čiji je nosilac Fond, a samim tim i kvaliteta pružanja zdravstvene zaštite, uz korišćenje informaciono komunikacionih tehnologija, odnosno korišćenje mogućnosti koje pruža savremena tehnološka mreža. Takođe, eKZO će obezbijediti smanjenje zloupotreba zdravstvenog osiguranja, povećanu kontrolu korišćenja usluga, pojednostavljenje procedura za ostvarivanje prava, poboljšanje sigurnosti i pouzdanosti podataka koji se koriste iz zdravstvenog informacionog sistema u Crnoj Gori, korišćenjem savremenijih šema sigurnosti u pristupu i zaštiti ličnih podataka.

Donijeta je Odluka o zdravstvenoj knjižici („Sl. List CG“ br. 3/2018) kojom je propisan sadržaj, obrazac, način izdavanja i druga pitanja u vezi sa karticom zdravstvenog osiguranja. Ostale aktivnosti će biti predmet otvorenog postupka javne nabavke za nabavku kartica, njenu personalizaciju u perso centru MUP-a, sa obezbijeđenim sistemom upravljanja (softverom) uz obezbijeđenu vezu sa ostalim projektnim segmentima, kao i za nabavku čitača kartica.

Aktivnosti Fonda na pripremi za učešće u programu EU „Horizon 2020“

U septembru mjesecu 2017.godine, predstavnici Fonda su učestvovali u treningu u okviru projekta “Jačanje crnogorskih kapaciteta za učešće u Horizontu 2020” u organizaciji crnogorskog NCP (National Contact Point) tima Horizont-a koji djeluje u okviru Ministarstva nauke Crne Gore. Učesnici su upoznati sa Horizontom kao programom, njegovim okvirom, ciljevima, temeljnim načelima kojima se vodi prilikom raspisivanja poziva i dodjeljivanja grantova, mogućnostima za učešće i elementima za podršku za potencijalne aplikante. Takođe, uzeli smo učešće i na seminaru organizovanom od strane Evropske Unije i NCP tima Crne Gore, u novembru u Podgorici. Cilj seminara je bolje upoznavanje sa Horizontom 2020 kao najvećim programom za istraživanje i razvoj ikada, gdje je između ostalog predstavljen novi radni program 2018-2020 Horizonta 2020 sa fokusom na balkanske zemlje. Osim toga, učestvovali na Otvorenom Info danu koji je organizovala Evropska komisija u decembru u Briselu, a koji je bio posvećen izazovu "Zdravlje, demografske promjene i kvalitet života (SC1)" u Horizontu 2020, s fokusom na specifičnosti novog Radnog programa 2018-2020. godine – teme, rokove i procedure vezane za predstojeće pozive za projekte.

Učešće na Otvorenom Info danu u Briselu omogućilo je Fondu za zdravstveno osiguranje da se predstavi kao zainteresovana strana za stvaranje internacionalnih partnerstava

i učešće u ovom programu, sa osnovnim ciljem implementacije inovacija koje bi doprinijele unapređenju zdravstvenog sistema.

Aktivnosti područnih jedinica/filijala na poslovima ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja

Shodno izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju u područnim jedinicama/filijalama sprovedene su dodatne aktivnosti na evidentiranju nezaposlenih lica za koja je prije usvajanja izmjena zakona, obveznik podnošenja prijave na zdravstveno osiguranje bio Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

U aprilu je potpisan Protokol o saradnji između Fonda, Zavoda za zapošljavanje i Poreske uprave koji obuhvata učestvovanje ovih organa u zajedničkim aktivnostima na definisanju poslovnih procesa za preuzimanje podataka o licima koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i ne ostvaruju novčanu naknadu. Te aktivnosti su podrazumijevale odjavu nezaposlenih lica od strane Zavoda u Centralni registar obveznika i osiguranika (CROO), prenos podataka iz baze osiguranika CROO u evidenciju osiguranika Fonda putem postojećih Web Servisa između Fonda i Poreske uprave, izradu novog servisa u Fondu za prijavljivanje nezaposlenih lica u CROO ubuduće i dr.

Evidencija nezaposlenih lica u Fondu podrazumijeva podnošenje zahtjeva osigurano lica za upis u evidenciju osiguranika Fonda sa propisanim dokazima, provjeru statusa osiguranika uvidom u bazu CROO Poreske uprave, obzirom da je zakonski uslov da lice koje se prijavljuje nije osigurano ni po jednom zakonskom osnovu koji utvrđuje kategorije osiguranika. Ukoliko se lice ne nalazi u bazi osiguranika u CROO Poreske uprave, vrši se evidencija tog lica kao i maloljetnih članova porodice ukoliko se podnese zahtjev i za evidenciju članova porodice na zdravstveno osiguranje.

U područnim jedinicama/filijalama je u 2017. godini obrađeno ukupno 267.289 zahtjeva po različitim osnovama za ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i to: po osnovu prava na pomagala obrađeno je 47.805 zahtjeva, po osnovu prava na liječenje u zdravstvenim ustanovama u Republici Srbiji obrađeno je 4655 zahtjeva, po osnovu prava na specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju obrađeno je 3.910 zahtjeva, po osnovu prava na lijekove koje odobrava Komisija za lijekove Fonda obrađeno je 6.220 zahtjeva, po osnovu prava na privremenu spriječenost za rad obrađeno je 50.180 zahtjeva, po osnovu prava na troškove prevoza u vezi sa korišćenjem zdravstvene zaštite obrađeno je 144.266 zahtjeva, po osnovu prava na refundaciju sredstava za lijekove i zdravstvene usluge obrađeno je 7.268 zahtjeva i po osnovu zahtjeva za ostala prava obrađeno je 2.985 zahtjeva.